

Ruimtelijke Onderbouwing

Zonneveld de Eendracht, Nieuw-Vossemeer

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Pure Energie
Hengelosestraat 585
7521 AG Enschede

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 10160
Datum: November 2020
Versie: Definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3	Huidig planologisch regime	8
1.4	Leeswijzer	9
2	Planbeschrijving	10
2.1	Inleiding	10
2.2	Beschrijving huidige situatie plangebied	10
2.3	Het zonneveld.....	14
3	Draagvlak en participatie	23
3.1	Procesparticipatie	24
3.2	Financiële participatie	25
4	Beleidskaders	27
4.1	Inleiding	27
4.2	Rijksbeleid.....	27
4.3	Provinciaal beleid	32
4.4	Gemeentelijk beleid.....	38
4.5	Conclusie.....	40
5	Waardentoets	41
5.1	Inleiding	41
5.2	Natuurwaarden	41
5.3	Archeologische waarden	43
5.4	Cultuurhistorische waarden	44
5.5	Water.....	44
5.6	Conclusie.....	47
6	Milieuaspecten.....	48
6.1	Inleiding	48
6.2	Bodem	48
6.3	Geluid	49
6.4	Luchtkwaliteit	50
6.5	Externe veiligheid	51
6.6	Veiligheidsaspecten	52

6.7	Bedrijven en milieuzonering	53
6.8	Verkeer en parkeren	54
6.9	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	54
6.10	Lichtreflectie	56
6.11	Elektromagnetische straling	56
6.12	Warmteontwikkeling	56
6.13	Leidingen	56
6.14	Conclusie.....	57
7	Uitvoerbaarheid	57
7.1	Inleiding	57
7.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	57
7.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	57
7.4	Economische uitvoerbaarheid	58
7.5	Crisis- en herstelwet	58
7.6	Conclusie.....	58

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat in 2020 het aandeel hernieuwbare energieopwekking 14% dient te zijn. Het percentage voor 2023 is vastgesteld op 16%. Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord van 2019 als centraal doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO₂-emissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen. De provincie Noord Brabant heeft uitgesproken in 2050 energieneutraal te zijn.

De gemeente Steenbergen heeft als ambitie om energieneutraal te zijn in 2050. Tot 2030 wordt voornamelijk uitgegaan van de opwek van ca. 361 TJ aan zonne-energie. Voor de opwek van zonne-energie is, naast het benutten van bestaande en nieuwe dakvlakken, nog ca. 93 ha aan zonnenvelden nodig binnen de gemeentegrenzen. De gemeente Steenbergen wil ruimte bieden en richting geven aan initiatieven voor het grootschalig opwekken van onder andere grondgebonden zonne-energie. De ruimte biedt zij in haar visie “Energie en Ruimte Steenbergen”.

1.1.1 Marktpartij en grondeigenaar nemen initiatief

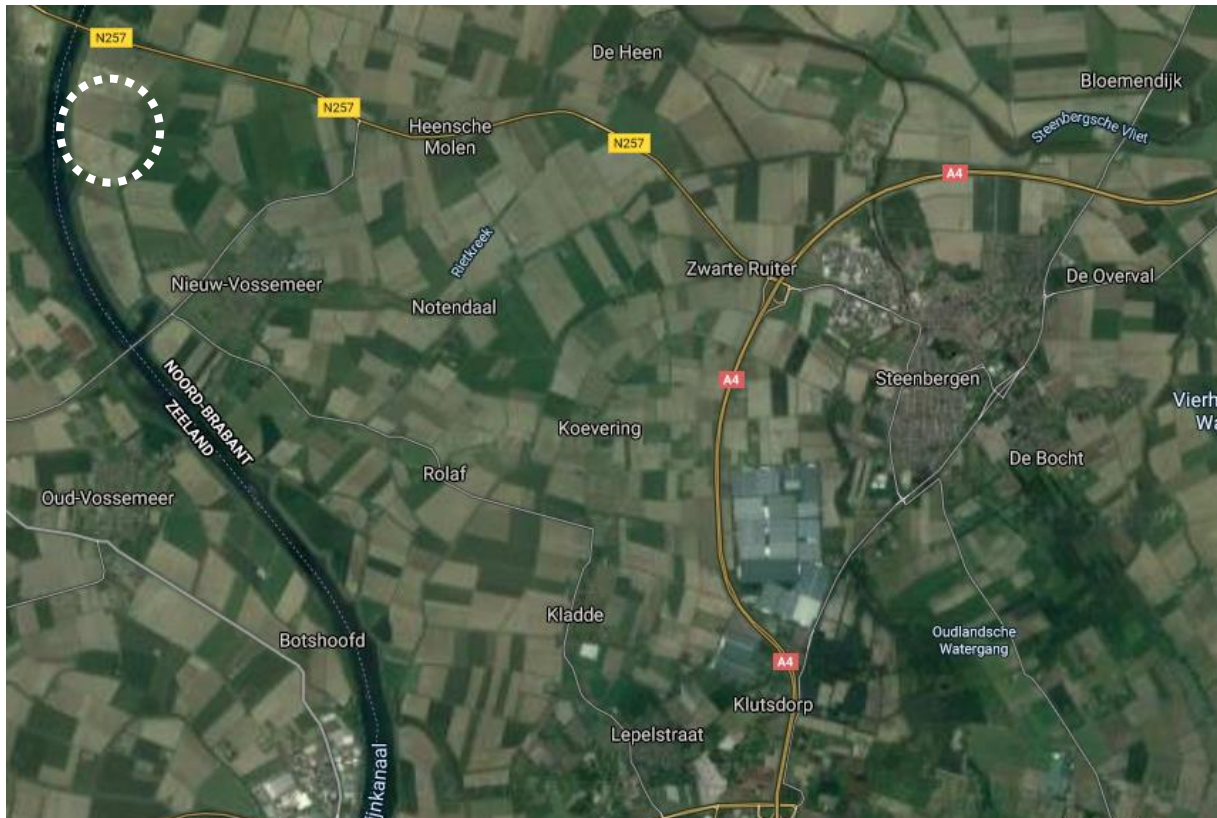
Pure Energie is al jaren zeer actief in de duurzame energie sector. Pure Energie levert door heel Nederland groene energie aan de zakelijke en particuliere markt. Het leveren van groene energie doet Pure Energie uitsluitend uit haar eigen energiebronnen. Deze bronnen zijn windenergie en zonne-energie. Voor de opwekking van zonne-energie is Pure Energie actief op zoek naar geschikte locaties voor de realisatie van grondgebonden zonnenvelden.

Een van deze locaties is gevonden in de gemeente Steenbergen. Het gebied behoort tot de volgende kadastrale percelen VSM02 - A – 406 (deels), VSM02 - A – 434 (deels). Van deze percelen wordt circa 51 hectare gebruikt voor de realisatie van een grondgebonden zonnenveld. Hiervoor is Pure Energie een overeenkomst aangegaan met de grondeigenaar.

Na een periode van 25 jaar wordt het zonnenveld ontmanteld en krijgt de grond haar oorspronkelijke bestemming weer terug. Voor de realisatie van het zonnenveld wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking op het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied is circa 51 hectare (bruto) groot en ligt in het buitengebied van de gemeente Steenbergen, noordwestelijk van het dorp Nieuw-Vossemeer. Het plangebied is gelegen in een open zeekeulpolder, de percelen (voormalige slikken) zijn echter pas relatief laat in cultuur gebracht (1970) waarbij een dijk is aangelegd. Dit heeft geresulteerd in een open plangebied liggend tussen oudere en nieuwe dijken. Het gebied behoort tot de volgende kadastrale percelen VSM02 - A – 406 (deels), VSM02 - A – 434 (deels). In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied weer in figuur 2 is de begrenzing opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied in de witte cirkel ten noordwesten van Nieuw-Vossemeer

Figuur 2. Luchtfoto en begrenzing plangebied

1.3 Huidig planologisch regime

Het plangebied maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen', vastgesteld op 24 september 2015. In 2018 heeft een herziening van het buitengebied plaatsgevonden. In het bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen' kent het plangebied de enkelbestemmingen 'Overig- Dijk' en 'Agrarisch met waarden- Natuur- en landschapswaarden'. De enkelbestemming 'Overig-Dijk' geldt alleen aan de rand van het zuidoostelijke deel van het plangebied. De enkelbestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur en landschapswaarden' geldt voor de rest (overgrote deel) van het plangebied.

Ter plekke van de dijk in het zuidoostelijke deel van het plangebied geldt de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'.

Binnen het plangebied liggen de volgende gebiedsaanduidingen:

- gebiedsaanduiding 'milieuzone – groenblauwe mantel
- gebiedsaanduiding 'milieuzone - winterbed

De voorgenomen realisatie van een zonneveld, het plaatsen en het in gebruik nemen van de constructies met zonnepanelen en toebehoren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie, past niet binnen het huidige planologische regime. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking op het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daarbij vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Figuur 3. Weergave plangebied op verbeelding bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen'

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het draagvlak en participatie. In hoofdstuk 4 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 5 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 6 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 7 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling van het zonneveld beschreven.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ontstaan van het plangebied

Het plangebied heeft gedurende de eeuwen enorme ruimtelijke transformaties ondergaan, dit is goed terug te zien op de historische kaarten in figuur 4. Aan de hand van deze kaarten heeft een landschapsarchitect inzicht gegeven in hoe de mens het gebied naar zijn hand heeft gezet, na een eeuwenoude strijd tussen mens en zee. Deze inzichten worden in deze paragraaf beschreven.

Figuur 4. Van linksboven naar rechtsonder: kaart omstreeks 1850 / kaart omstreeks 1940 / kaart omstreeks 1980 / kaart 2019 (heden).

Het schorren- en slikkenlandschap

In de 19e eeuw maakte het plangebied nog onderdeel uit van het schorren- en slikkenlandschap, tussen grofweg de Anna Jacoba polder (westelijk) en de oostelijke polders rond Nieuw Vosmeer (tegenwoordig Nieuw-Vossemeer). Dit gebied is aangeduid met de naam Slikken van de Heene. Een slik is een stuk buitendijks onbegroeid land dat bij elke vloed overstroomt. Als een slik als een eiland helemaal door water omgeven is, dan wordt dat een plaat genoemd. Bij eb vallen slikken en platen droog. Pas wanneer een slik hoog genoeg is opgeslibd, komen de eerste planten. Zo kan langzamerhand een schor ontstaan.

Door het schorren- en slikkenlandschap loopt het water De Eendracht, grofweg tussen het eiland Tholen (westelijk) en Noord-Brabant (oostelijk). De naamgeving is een verbastering van het oorspronkelijke Heendrecht, dat was vernoemd naar het plantje de heen (of zeebies). Een grasachtige soort die onder andere voorkomt in brakwaterschorren. De Eendracht had een belangrijke scheepsvaartfunctie, waardoor het van vitaal belang was om deze en Zeeland te beschermen. Langs de Eendracht lag dan ook één van de oudste verdedigingslinies van Nederland; de Linie van Eendracht (of Eendrachtslinie). De fortten zijn inmiddels allemaal verdwenen.

Transformatie tot polderlandschap

Vanaf de 20e eeuw (ingezet in de tweede helft van de 19e eeuw) begint de mens zijn invloed op het gebied te verstevigen. Ten noorden van het plangebied is de Slaakdam tot ontwikkeling gekomen en is het landschap getransformeerd van een schorren- en slikkenlandschap in een polderlandschap (de Prins-Henkdrick polder). Het plangebied bestaat nog wel uit slikken (en kreken) en is nog steeds buitendijks gelegen tegen de Zeedijk aan (de huidige dijk ten oosten van het plangebied).

In de tweede helft van de 20e eeuw gaat de inpoldering van het landschap in een rap tempo door en begint het landschap te ontstaan wat vandaag de dag zichtbaar is. Vanwege de watersnoodramp in 1953 worden de Deltawerken aangelegd, ter bescherming tegen hoogwater van de zee. Dit betekent dat het achterliggende gebied grotendeels getijdenloos is. De Eendracht wordt in de jaren '70 omgevormd tot een royale scheepsvaartverbinding voor het binnenvaartverkeer tussen België, Nederland en Duitsland: de Schelde-Rijnverbinding.

Plangebied in de huidige verschijningsvorm

Tegenwoordig is het schorren- en slikkenlandschap met name nog beleefbaar aan de overzijde van het plangebied in het natuurgebied Het Rammegors (voormalig slibdepot). Het plangebied maakt onderdeel uit van het geheel aan polders rondom Nieuw-Vossemeer; oftewel de Polders van Nieuw-Vosmeer. Karakteristiek is hier de afwisseling in openheid en beslotenheid van de percelen. Deze beslotenheid heeft te maken met de inrichting van de percelen als boomgaarden op de vruchtbare percelen. Gezien de slechte kwaliteit van de bodem is van beslotenheid in het plangebied geen sprake. Het plangebied wordt namelijk gekenmerkt door zijn openheid, onbegroeide karakter en harde begrenzing door de polder- en kanaaldijken. Tussen de open percelen door loopt een kleine watergang die in verbinding staat met een stuk open water binnen het natuurperceel aan de oostzijde.

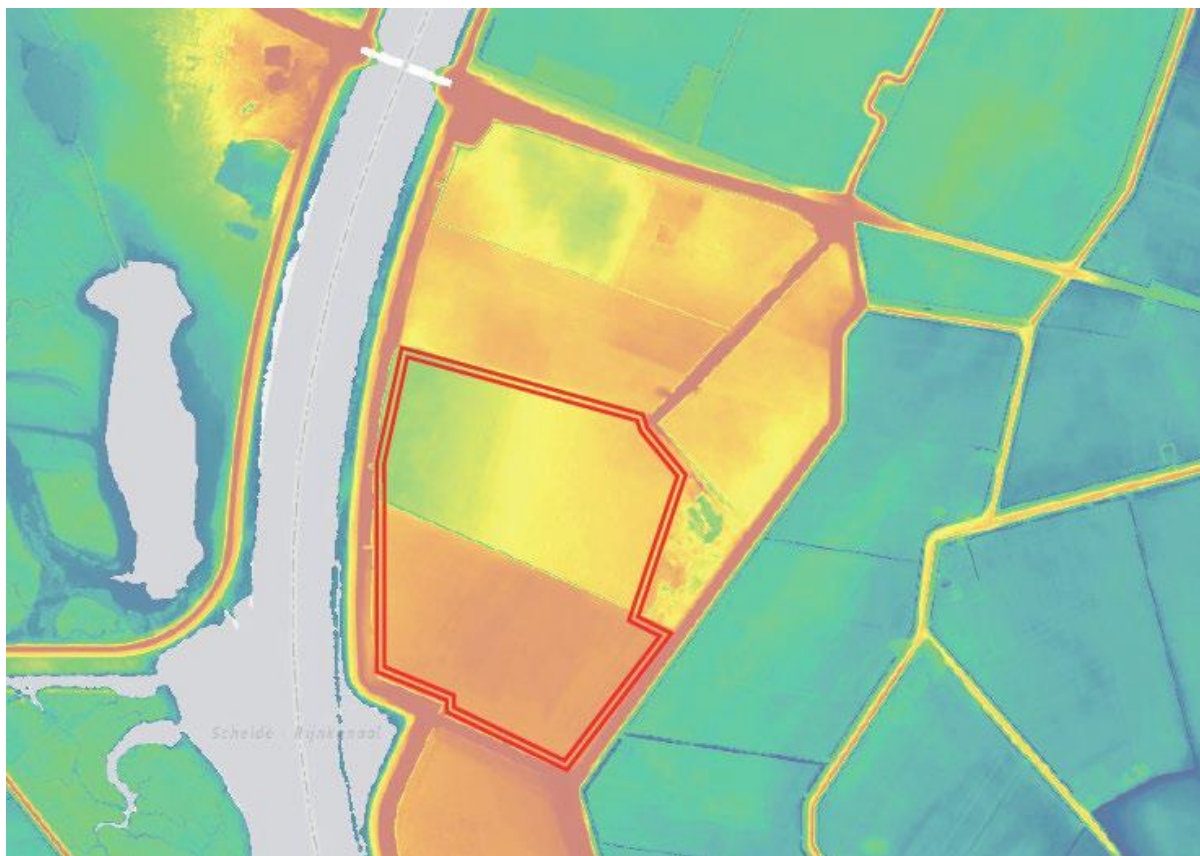
2.2.2 Bodem

Vanwege het ophogen van het plangebied zitten de oorspronkelijke bodemkundige en geomorfologische eigenschappen verborgen onder een nieuw aangebrachte (zandige) grondlaag. De bodemkaart en geomorfologische kaart weerspiegelen zodoende niet de huidige verschijningsvorm en potentie wat betreft landgebruik voor de percelen (er is geen sprake van een vruchtbare ondergrond). Geomorfologisch gezien maakt het plangebied oorspronkelijk grotendeels onderdeel uit van een vlakte van getij-afzettingen.

2.2.3 Hoogtekaart

Op de hoogtekaart in figuur 5 zijn de structuren van het dijkensysteem duidelijk zichtbaar. De dijken aangrenzend aan het plangebied hebben ongeveer een hoogte tussen de 5,50 en 6,00 meter boven NAP.

De agrarische percelen in het plangebied zijn aanzienlijk opgehoogd en hebben daardoor een hogere ligging dan de omliggende agrarische percelen. In het zuidelijke deel (donkerrood) heeft de grootste ophoging plaatsgevonden, dit deel van het plangebied heeft een hoogte tussen de 4,00 en 4,50 meter boven NAP. De hoogte in het noordelijke deel van het plangebied varieert van 2,50 tot 4 meter boven NAP. Dit is aanzienlijk hoger dan de omliggende percelen, die liggen gemiddeld 1,00 meter boven NAP.

Figuur 5. Hoogtekaart plangebied

2.2.4 Natuurwaarden van het gebied

Door de dramatische afname van de biodiversiteit in het landelijk gebied van Nederland, vormt het bevorderen van de biodiversiteit een uitgangspunt binnen dit project. Dit gebeurt door variaties van inheemse beplanting te adviseren. De aanleg van het zonneveld biedt op verschillende manieren mogelijkheid tot een landschappelijke en bio diverse impuls:

- Het dijklichaam langs het Schelde-Rijnkanaal is aangewezen als ecologische verbindingszone. Het plangebied grenst aan deze verbindingszone, waardoor het kansrijk is om een bijdrage te leveren aan het robuuster maken en aansluiten op de ecologische verbindingszone.
- Vanwege de enigszins zelfstandige ligging en beperkte impact op het omringende open zeekeipolderlandschap is ervoor gekozen om maximaal in te zetten op het benutten van de ecologische potentie van het gebied. De toegevoegde houtopstanden zijn dan ook in eerste instanties gekozen om ecologische verbindingen zo robuust en functioneel mogelijk in te richten en in tweede instantie vanwege de landschapswaarde. Wat betreft het landschap en de beleving hiervan is vooral gekeken naar het minimaliseren van de impact van het zonneveld op de openheid. Dit houdt in: het behouden van vergezichten en het blijven beleven van de horizon.
- Voor de bevordering van de biodiversiteit wordt in het zonneveld een insectenrijk grasland gerealiseerd. Dit is een soortenrijke vegetatie bestaande uit laag-productieve grassen en bloeiende kruiden. Dit type grasland is een belangrijke voedselbron en voortplantingsplaats voor insecten. Dit element verbetert niet alleen het leefgebied voor nuttige insecten, maar ook voor vogels en andere fauna die plaaginsecten bestrijden. Omdat de vegetatie pas laat en gefaseerd wordt gemaaid (10% blijft helemaal ongemaaid) ontstaat niet alleen foerageerbiotoop voor jonge patrijzen, maar ook broedbiotoop voor de volwassen vogels. Bij voorkeur wordt deze maatregel ingezet in combinatie met andere elementen zoals een patrijzenhaag (struweelhaag), bloemenblok of keverbank.

2.2.5 Beleving van het plangebied

Het zonneveld zal een verandering generen in het huidige landschap. Een goede landschappelijke inpassing van het zonneveld is dan ook wenselijk, waarbij het verhaal van de hedendaagse energie-opgave samengaat met het beleven van het open landschap. Ondanks dat de ontwikkeling van het zonneveld geen afbreuk doet aan het landschapstype 'open zeekeipolder', heeft deze invloed op de (landschaps)beleving en zodoende de ervaring van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Dit geldt hoofdzakelijk voor de beleving van de hoger gelegen kanaaldijk.

In het ontwerp is nadrukkelijk rekening gehouden met het blijven ervaren van een open en weids landschap. Doordat men vanaf de kanaaldijk al hoger staat dan de aangrenzende percelen kan men over de panelenvelden heen kijken. Om de horizonbeleving intact te houden is ervoor gekozen om terughoudend te zijn in de aanplant van beplanting. Door middel van het op afstand situeren van de panelenvelden presenteert het zonneveld zich minder nadrukkelijk langs de kanaaldijk. Het respecteert hiermee de kanaaldijk als waardevolle structuurdrager in het gebied, versterkt door de ecologische betekenis.

Direct grenzend aan het plangebied liggen geen woningen of bedrijven. Gesteld kan worden dat de ontwikkeling nauwelijks invloed heeft op de beleving vanaf nabijgelegen erven. Het erf aan de oostzijde, aan de Nieuw-Vossemeersedijk, is op ruime afstand gelegen, achter de voormalige Zeedijk en omgeven door een boomgaard. Het erf aan de noordzijde, grenzend aan de N257, heeft vanaf het woonhuis vrijwel geen zicht op het plangebied vanwege de achterliggende bedrijfskavel. De afstand van 500 meter is dermate groot dat de ontwikkeling van het zonneveld niet als beeldbepalend ervaren zal worden. Het plangebied is, rekening houdend met maatschappelijk draagvlak, gunstig gelegen en doet geen afbreuk aan het leef- en woongenot.

2.3 Het zonneveld

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonneveld uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een inrichtings- en beheerplan opgesteld. Deze is toegevoegd bij de vergunningaanvraag.

2.3.1 Initiatief voor een zonneveld

Voor de invulling van het plangebied werkt Pure Energie conform de Gedragscode Zon op Land van de brancheorganisatie Holland Solar, waarin onder andere is vastgelegd dat een zonneveld een verbetering voor de landschappelijke- en natuurwaarden van het gebied tot gevolg moet hebben. In de praktijk betekent dit dat minimaal 25% van een zonneveld onbedekt blijft en wordt ingevuld met ecologische en natuurlijke waarden.

Voor het zonneveld de Eendracht geldt een totaaloppervlak van circa 51 hectare, hiervan dient conform de gedragscode ten minste 12,75 hectare onbedekt te blijven. In figuur 6 is een overzichtstekening opgenomen met daarop de oppervlaktes van de bedekte en onbedekte delen. Het plangebied bestaat uit 9 vlakken welke worden gebruikt voor het plaatsen van de zonnepanelen. Het totale oppervlak van deze vlakken bedraagt circa 38,5 hectare. De overige 12,5 hectare wordt gebruikt voor de landschappelijke inpassing van de randen. De zonnepanelen worden geplaatst in een ruime veldopstelling, waarbij alle zonnepanelen richting het zuiden zijn opgesteld en er 3,7 meter ruimte tussen de rijen zit. De gebruikelijke afstand tussen panelenrijen bij zonnevelden met een zuid opstelling bedraagt 2 meter. Deze extra afstand wordt daarmee ook gebruikt voor de landschappelijke inpassing. Het extra oppervlak betreft in totaal circa 6,5 hectare. In totaal wordt circa 19 hectare gebruikt voor landschappelijke inpassing en natuurontwikkeling en wordt ruimschoots voldaan aan de voorwaarden uit de Gedragscode Zon op Land.

Figuur 6. Oppervlakten zonneveld

2.3.2 Inrichtingsplan zonneveld

Ten behoeve van het plan is een inrichtings- en beheerplan opgesteld, welke als bijlage bij de omgevingsvergunning is toegevoegd. In deze paragraaf wordt het inrichtingsplan beknopt weergegeven. Een belangrijk uitgangspunt bij de inpassing van het zonneveld is dat het bestaande zeekleipolder landschap wordt gerespecteerd en waar mogelijk wordt versterkt. In figuur 7 is de inrichtingstekening voor zonneveld de Eendracht weergegeven. Zoals uit de landschaps- en beleidsanalyse blijkt kent het plangebied een bijzondere ligging en vraagt de ontwikkeling op deze plek om maatwerk. Vanwege de enigszins zelfstandige ligging en beperkte impact op het omringende open zeekleipolderlandschap is ervoor gekozen om maximaal in te zetten op het benutten van de ecologische potentie van het gebied. De toegevoegde houtopstanden zijn dan ook in eerste instanties gekozen om ecologische verbindingen zo robuust en functioneel mogelijk in te richten en in tweede instantie vanwege de landschapswaarde. Wat betreft het landschap en de beleving hiervan is vooral gekeken naar het minimaliseren van de impact van het zonneveld op de openheid. Dit houdt in: het behouden van vergezichten en het blijven beleven van de horizon.

Figuur 7. Inrichtingsplan zonneveld de Eendracht

Inrichting op basis van natuurwaarden

Met het toevoegen van hoge opgaande beplanting rondom het zonneveld is terughoudend omgegaan. De aanwezigheid van de houtopstanden aan de oostzijde van de planlocatie van het natuurperceel, de beplanting langs de voormalige Zeedijk en de beslotenheid van de aangrenzende boomgaard, biedt al een aanzienlijke groene achtergrond.

Mede door de aanwezigheid van deze beplanting heeft het park een geringe impact op de beleving van de openheid ten oosten van het plangebied (het open zeeleipolderlandschap). Daarnaast geldt dat het gebied aanzienlijk opgehoogd is en tussen hogere dijklichamen gelegen is. Impact op de openheid van het gebied geldt met name in noord- en zuidelijke richting. In beide richtingen is bebouwing op grote afstand gelegen (> 500 meter). Met een dermate grote afstand zal het zonneveld niet als beeldbepalend ervaren worden. Daarbij geldt dat de ecologische inrichting aan de noordzijde van het park het zicht op de panelen vrijwel geheel zal wegnemen (zie sub paragraaf Ecologische meerwaarde). De gunstige ligging van de locatie zorgt ervoor dat deze zodoende geen afbreuk doet aan de weidsheid en beleving van het overige open zeeleipolderlandschap.

Waarom geen hoge beplanting?

Rondom het zonneveld is bewust terughoudend omgegaan met het toevoegen van hoge beplanting (> 6m) of het toevoegen van lange aaneengesloten dichte structuren (>100m lengte). Deze keuze is gemaakt om de impact op de landschapsbeleving te minimaliseren. Met het toevoegen van hoog opgaande en aaneengesloten beplanting zou het zonneveld namelijk een gesloten geheel vormen, waardoor deze juist nadrukkelijker aanwezig is en dichterbij komt qua beleving: men beleeft de horizon niet meer, doordat men niet over het zonneveld heen kan kijken. Door de hoge dijken kijkt men vanaf grote afstand niet op de zonnepanelen, waardoor het toevoegen van beplanting dan juist de aanwezigheid van het zonneveld benadrukt. De enige beplantingselementen die zijn toegevoegd bestaande uit kleine eenheden van struweel en een bomenrij van schietwilgen langs de watergang die centraal gelegen is in het zonneveld.

Struweel

Het struweel onderbreekt het zicht vanaf de noordzijde op de achterkanten van de panelenvelden en heeft een belangrijke ecologische betekenis voor de fauna. Het struweel draagt zodoende bij aan het realiseren van een zachte overgang richting een aangename beleving vanaf het noordelijk gelegen erf en de (recreatieve) route over de Kanaaldijk. De hoogte van het struweel bedraagt 4 meter.

Figuur 8. Streefbeeld struweel

Schietwilgen

De bomenrij van schietwilgen langs de watergang in het middel van het plangebied versterkt de aanwezigheid van huidige structuren in het landschap. In dit geval de watergang. Naast de ecologische betekenis (o.a. schaduwwerking op het water) onderbreekt deze bomenrij het zicht op het grote oppervlakte aan

panelenvelden, zonder afbreuk te doen aan het open- en weidse karakter van het gebied. De bomen vormen een transparante rij door een passende onderlinge afstand, een open kroon en een geringe hoogte van 5 meter.

Figuur 9. Streefbeeld watergang met schietwilgen

Vormgeving ecologische meerwaarde

Vanwege de ligging aan een ecologische verbindingszone (zie 3, de Kanaaldijk), biedt de planontwikkeling kansen om de huidige monotone perceel inrichting met een lage biodiversiteitswaarde om te vormen en te laten bijdragen aan natuurdoelen. Het zonneveld maakt het mogelijk om het beheertype bloemdijken die van toepassing is op de kanaaldijk uit te breiden en om aansluitend op de ecologische noord-zuid verbinding langs het kanaal, nieuwe verbinding toe te voegen in oost-west richting. In het ontwerp is ingezet op drie hoofdzaken om een ecologische meerwaarde te bereiken, deze worden in deze paragraaf beschreven.

Verbreden van het beheertype bloemdijken

Het beheertype bloemdijken wordt als volgt getypeerd:

“Bloemdijken zijn meestal uit oude dijken (slaperdijken) die bestaan uit kalkhoudende, zandige klei. Ze worden extensief begraasd of gehooïd. Bloemdijken kunnen belangrijke cultuurhistorische monumenten zijn en zijn van belang voor graslanden en struwelen. De variatie en afwisseling kan groot zijn door verschillen in microklimaat, afgetrapte randen langs schapenpaadjes en vochtige stukken aan de voet van de dijk. Europees gezien zijn de Nederlandse bloemdijken uniek te noemen en van belang door het hierop voorkomende glanshaverhooiland. Bloemdijken zijn van belang voor planten, zoals klaversoorten, wilde uien en soorten van kalkrijke zomen en ruigten, dagvlinders en zoogdieren. De vegetaties behoren tot glanshaverhooiland, droge graslanden, en ruigten van het marjoleinverbond.”

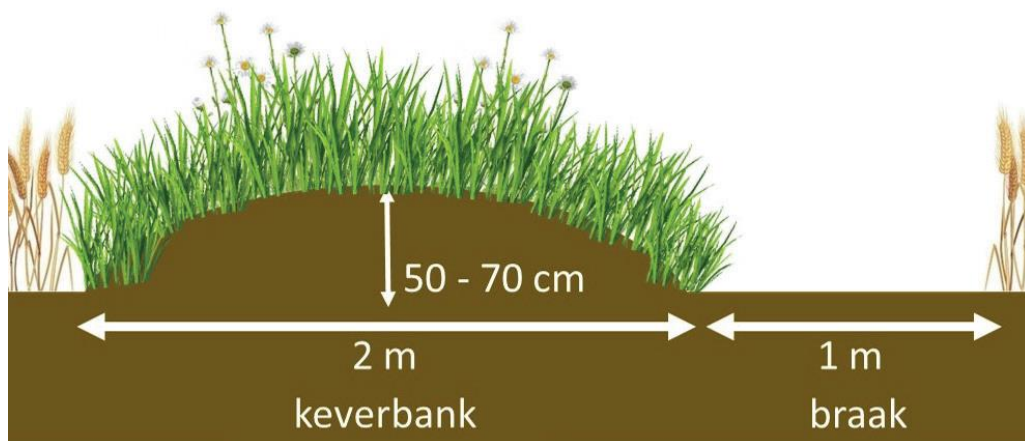
Het betreft dus zeer kruidenrijke, min of meer schrale graslanden, waarvan tot 20% kan bestaan uit struwelen. Er vindt extensieve beweiding plaats, of er wordt 1 of 2 keer per jaar gehooïd. Er vindt geen bemesting plaats. Bij het ontwerp van het zonneveld is rekening gehouden met dit beheertype door de panelenvelden op ruime afstand te situeren van de kanaaldijk. Tussen de voet van de kanaaldijk (de watergang) en het zonneveld (het hekwerk) is zodoende sprake van een natuurzone met een breedte van 25 meter. Deze strook van 25 meter sluit aan op de vegetatie die voorkomt op de kanaaldijk. Denk hierbij o.a. aan klaversoorten, wilde uien en soorten van kalkrijke zomen en ruigten. Langs oeverbegroeiing (de watergang) zijn soorten als moerasspirea, grote valerian en verder veelal algemene soorten kenmerkend voor dergelijke zomen en ruigten. Er wordt gefaseerd beheerd. Zo bloeit altijd een deel van de vegetatie waardoor langer nectar, stuifmeel voorradig is voor insecten en dekking voor vogels en kleine zoogdieren.

Figuur 10. Streefbeeld bloemdijk

Verbinden van oost en west (koppeling met het natuurperceel)

Twee natuurstroken verbinden het bestaande natuurperceel met de kanaaldijk. De noordelijke verbinding heeft zowel een ecologische functie als een landschappelijke functie. Wat betreft het beheertype wordt aangesloten bij de kanaaldijk (bloemdijk), waarbij 20% struweel is toegestaan. Het struweel is zeer waardevol voor fazant als schuilgelegenheid (komt ook in de omgeving voor). Fazanten houden van reliëf in het landschap. Zij eten vooral plantaardig voedsel: vruchten, bessen, gras en knoppen. In het voorjaar vullen ze dit dieet aan met insecten. Voor de invulling van het struweel worden soorten als sleedoorn, meidoorn, liguster en/of hondsroos gebruikt. Naast het toevoegen van struweel worden keverbanken aangelegd. Keverbanken zijn stroken die een halve meter hoger liggen dan de omliggende grond, ingezaaid met gras en kruiden. De loopkevers die hier worden aangetrokken dienen weer als voedsel voor o.a. de patrijs. Patrijs gedijt goed bij variatie: dekking in kruidenrijke graslanden (bloemdijk) met struweel als foerageerplekken. Volwassen dieren eten vooral zaden en groene plantdelen met daarbij insecten, vruchten en spinnen. De jongen leven de eerste maanden alleen van insecten. Naast de ecologische waarde zorgen de keverbanken er ook voor het zicht op de achterkanten van de panelenvelden verminderd wordt.

Figuur 11. Werking keverbank

De tweede natuurstrook is gelegen rondom de huidige watergang. Hier is voorzien in een ruime maat om het zonneveld 'luchtigheid' te geven en te kunnen functioneren als robuuste ecologische verbinding. De bomenrij van schietwilg vormt landschappelijk gezien onderbreking van het zicht op de panelenvelden, maar draagt ook bij aan het verhogen van de biodiversiteitswaarde. Schietwilgen vormen drachtplanten en zijn interessant voor o.a. bijen. Deze natuurstrook tussen de panelenvelden is 40 meter breed en functioneert tevens als logistieke verbinding tussen de panelenvelden, de omvormers en de toegang tot het zonneveld. De onderhoudspaden worden periodiek gemaaid en blijven onverhard. In de overige delen kan insectenrijk grasland tot ontwikkeling komen. Dit is een grasland dat bestaat uit een mengsel van klaver, bloemen en wilde kruiden, als korenbloem en klaproos (gunstig voor patrijs kuikens).

Figuur 12. Referentiebeeld insectenrijk grasland

Verhogen biodiversiteitswinst van de percelen (dubbelgebruik onder panelen)

De panelenvelden worden uitgevoerd in een zuid-opstelling, met een afstand minimaal 3 meter tussen de panelenrijen. Dit is ten minste 1 meter meer tussenruimte dan gebruikelijk is bij zuid-opstellingen. Onder de panelen kan zodoende voldoende licht toetreden om een spontane en ruige vegetatie tot ontwikkeling te laten komen. Deze vegetatie verhoogt de algehele biodiversiteit van de percelen. Daarbij dient opgemerkt te worden het tijdelijk onttrekken van de gronden aan agrarisch gebruik, gecombineerd met de natuurlijke inrichting, een positief effect kan sorteren op de bodemkwaliteit.

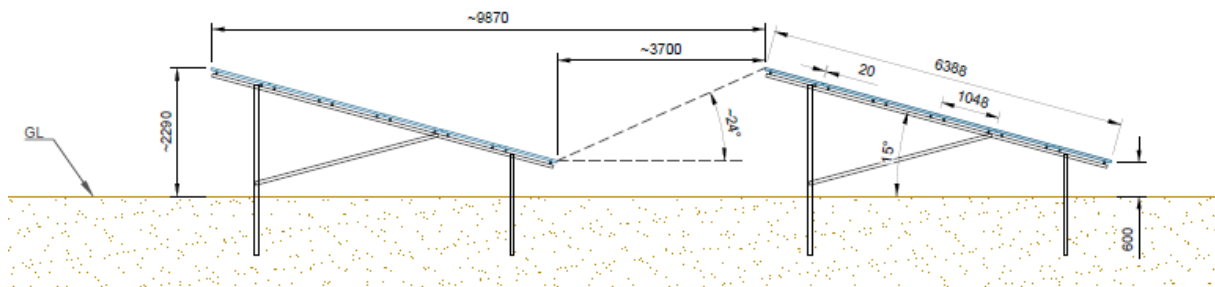
2.3.3 Ontsluiting

Het zonneveld wordt tijdens de aanleg-en gebruiksfase via de wegen op omliggende dijken ontsloten. Er wordt verder geen verharding toegepast in het zonneveld.

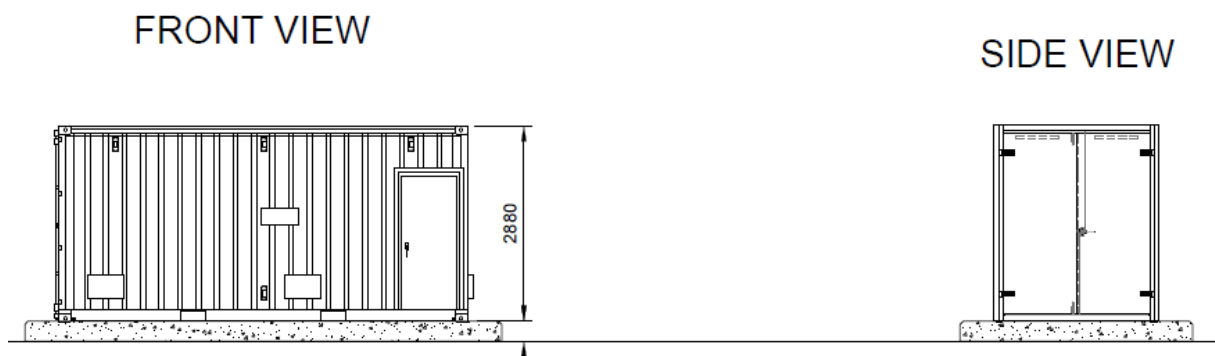
2.3.4 Technische installaties

De technische installaties betreffen zonnepanelen, omvormers worden gezamenlijk in meerdere transformatorstations geplaatst en een inkoopstation. De hoogte van de tafels met zonnepanelen bedraagt circa 2,30 meter en worden geplaatst onder een hoek van 15 graden. De opstelling is zuid georiënteerd. De panelen staan op het laagste punt 60 centimeter boven de grond en de tafels met zonnepanelen hebben minimaal 3 meter tussenruimte waardoor onder de panelen ruimte is voor de ontwikkeling van kruidenrijk grasland. De technische doorsnede is weergegeven in figuur 13.

De puntelementen die hoger zijn, zoals de transformatoren en het inkoopstation hebben een strategische plek gekregen in het midden van het zonneveld waardoor deze niet of nauwelijks waarneembaar zijn. De technische tekening van de transformatorstations zijn weergegeven in figuur 14.

Figuur 13. Technische doorsnede tafels met zonnepanelen

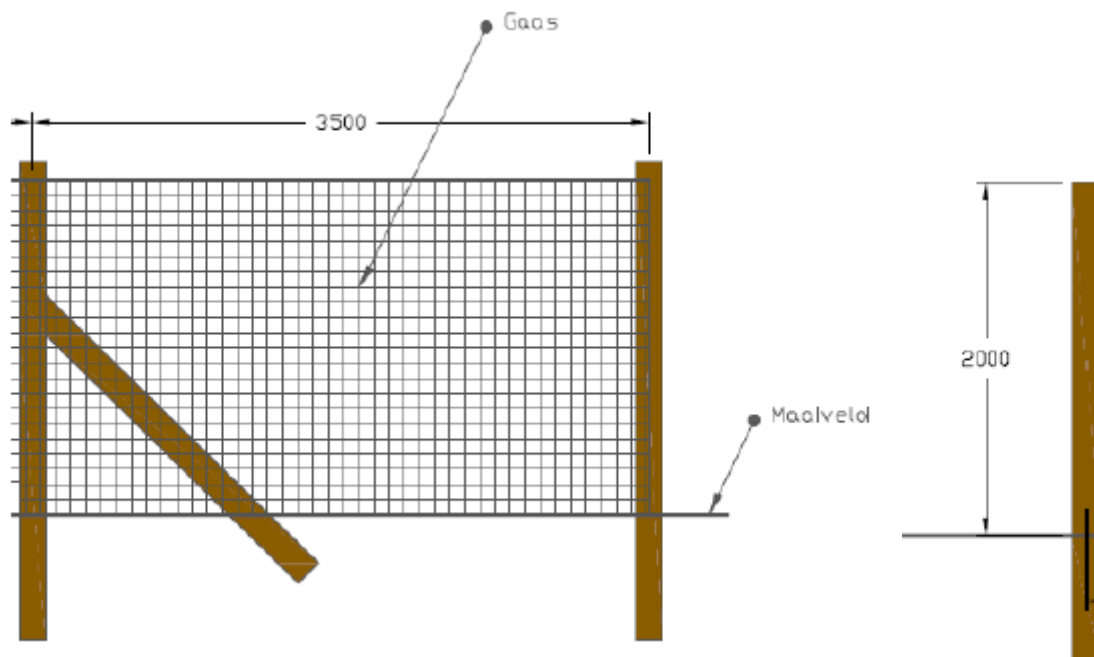
Figuur 14. Technische tekening transformatorstation

2.3.5 Hekwerk en camera's buiten het zicht geplaatst

Vanuit veiligheidsoverwegingen is het noodzakelijk om het zonnenveld te omheinen met een gedegen hekwerk. Hierover heeft Pure Energie gehad met de verzekeringsadviseur. De verzekeringsadviseur geeft het volgende aan:

1. De volledige installatie dient omheind te zijn met een metalen hekwerk van minimaal 1,80 meter hoog.
2. De volledige installatie dient permanent (24/7) beveiligd te zijn middels een gecertificeerd, werkend en geactiveerd beveiligingssysteem met camera's en bewegingsdetectie. De camera's en bewegingsdetectie dienen ononderbroken de grenzen rondom de installatie te dekken. De camera's dienen minimaal 2 meter boven de grond te zijn gemonteerd en dienen dag en nacht duidelijke en scherpe beelden te verschaffen.

Bovenstaande voorwaarden zijn als volgt vertaald in het voorliggende plan. Rondom het zonnenveld komt een transparant hekwerk met een natuurlijke uitstraling (houten palen met schapengaas zie figuur 15). De toegangspoort wordt krijgt tevens een natuurlijke uitstraling. Het hekwerk is 2 meter hoog en fauna passeerbaar door plaatselijk openingen aan te brengen. Aan de randen van het zonnenveld worden 22 camera's geplaatst waardoor het zonnenveld 24/7 permanent beveiligd is. De camera's worden gemonteerd bovenop het hekwerk en zijn daarmee ook circa 2 meter hoog en doen dan ook geen afbreuk aan de openheid.

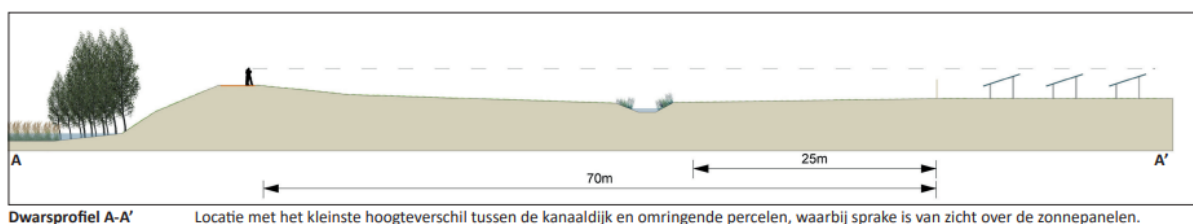

Figuur 15. Technische tekening hekwerk

2.3.6 Hoogteverschillen in plangebied

In paragraaf 2.2.3 is de hoogtekaart weergegeven. De dijken aangrenzend aan het plangebied hebben ongeveer een hoogte tussen de 5,50 en 6,00 meter boven NAP. De agrarische percelen in het plangebied zijn aanzienlijk opgehoogd en hebben daardoor een hogere ligging dan de omliggende agrarische percelen. In het zuidelijke deel heeft de grootste ophoging plaatsgevonden.

Landschappelijk gezien heeft de hoogte van de panelen nauwelijks invloed op de beleving van de openheid van het gebied. De omringende dijken zijn dermate hoog dat men over de panelenvelden heen kijkt en de horizonbeleving intact blijft. Hogere panelen hebben een gunstiger effect op het ecologisch- en agrarisch dubbelgebruik. De beleving is weergegeven in de dwarsdoorsnede in figuur 16. Een grote exemplaar is te zien in het landschappelijk inrichtingsplan behorend bij de omgevingsvergunning.

Figuur 16. Dwarsdoorsnede hoogteverschillen en beleving

2.3.7 Bouw

De bouw van het project zal waar mogelijk gedaan worden met lokale partijen. De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de transformatorstations zal enkele maanden in beslag nemen. Om het park aan te sluiten op het net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.3.8 Operationeel

Zodra het zonnenveld gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van het zonnenveld en diverse administratieve werkzaamheden. Daarnaast is onderhoud van de nieuwe landschappelijke elementen noodzakelijk.

2.3.9 Looptijd

De looptijd van het zonnenveld betreft 25 jaar, hierna wordt het zonnenveld ontmanteld.

2.3.10 Financiering

Pure Energie ontwikkelt zonnenvelden voor eigen rekening en risico. Pure Energie is een ontwikkelaar van zonne-energieprojecten. Pure Energie heeft veel ervaring met het ontwikkelen van zonnestroomprojecten en heeft een portfolio van projecten, zowel op daken als op grond. De financiering van het vreemd vermogen wordt aangevraagd bij een reguliere bank (bijv. Triodos, ASN, Rabobank, e.d.). Daarnaast wordt SDE++subsidie aangevraagd.

3 Draagvlak en participatie

Als lid van Holland Solar hanteert Pure Energie bij elk project dat ze ontwikkelen de algemene gedragscode. Deze gedragscode bestaat uit de volgende 3 principes:

- Zonnevelden worden altijd ontwikkeld in samenwerking met de omgeving. Eisen en wensen m.b.t. locatie, inpassing en deelnemende partijen worden in dit verband vanaf de eerste gesprekken meegenomen.
- De tweede leidraad is dat de ontwikkeling altijd een meerwaarde moet opleveren dus, mooie gebieden niet aantasten, de projecten goed vormgeven, de ontwikkeling is niet lelijk en het levert werk op.
- Als laatste geldt dat pv-projecten in principe eindig zijn. Het zijn geen woonwijken of snelwegen; het is tijdelijk landgebruik. Wanneer ze worden ontmanteld, mag er geen enkel zichtbaar of onzichtbaar spoor worden achtergelaten.

Deze principes geven alle betrokken partijen houvast en zekerheid over de verantwoorde gang van zaken en zijn een toegevoegde waarde voor iedereen.

Pure Energie gelooft dat een goede relatie met de buren en andere belanghebbenden in de omgeving (samen de stakeholders) voor wederzijds vertrouwen en betere resultaten zorgt. Daarom stelt Pure Energie het bouwen aan een duurzame relatie bij projectontwikkeling centraal. Daarbij zijn open en heldere communicatie en het vroeg betrekken van belanghebbenden sleutelfactoren. De communicatie wordt uiteraard voortdurend en voorafgaand afgestemd met de gemeente en partners.

Pure Energie onderscheidt drie manieren om de stakeholders te betrekken: informeren (verstrekken informatie), consulteren (vragen om advies) en participeren (actieve deelname).

Heldere communicatie is de basis voor de ontwikkeling van een succesvol zonneveld. De uitgangspunten voor Pure Energie voor heldere communicatie zijn als volgt:

- open en actief in gesprek gaan met belanghebbenden
- duidelijke afspraken maken over het proces en de communicatie
- transparant zijn over afspraken en beloftes
- actief informatie verstrekken via verschillende kanalen
- opgehaalde informatie verwerken

Participatie wordt onderverdeeld in procesparticipatie en financiële participatie.

3.1 Procesparticipatie

Een duurzame samenleving opbouwen doen we samen. Dat betekent dat Pure Energie bij het ontwikkelen en realiseren van het zonnepark De Eendracht oog heeft voor de omgeving. Vanaf het eerste moment heeft Pure Energie de omgeving geïnformeerd over en betrokken bij de verdere uitwerking van het plan voor het zonnepark. Daarbij is ook gekeken op welke manier wensen, ideeën en belangen van de omgeving een plek konden krijgen. Deze manier van werken vloeit voort uit de Twentse achtergrond van Pure Energie, waar 'Noaberschap' een belangrijk onderdeel is van de samenleving. Van oudsher moeten 'noabers' (Nederlands: burens) op elkaar kunnen rekenen en naar elkaar omkijken.

3.1.1 Informeren van de omgeving

Voorafgaand aan het omgevingsproces heeft Pure Energie de gemeente Steenbergen op de hoogte gesteld van het plan voor het zonnepark en het beoogde omgevingsproces. Daarna is Pure Energie gestart met het informeren van de direct omwonenden, de dorpsraad van Nieuw-Vossemeer en de energietoekomst Stedenbergen. Vervolgens heeft Pure Energie in september 2019 een informatieavond voor inwoners van Nieuw-Vossemeer en andere belanghebbenden georganiseerd. De bijeenkomst vond plaats in Het Wagenhuis in Nieuw-Vossemeer. Tijdens deze avond heeft Pure Energie de aanwezigen meegenomen in haar werkwijze, de manier waarop zij de omgeving van het zonnepark willen betrekken, de mogelijkheden voor financiële deelname en de landschappelijke inpassing van het zonnepark. Ook konden omwonenden en andere belanghebbenden vragen stellen, ideeën uiten of zorgen kenbaar te maken. Daarnaast heeft Pure Energie voor aanvang van deze bijeenkomst een website (www.zonneparkeendracht.nl) gelanceerd waar geïnteresseerden zich ook konden inschrijven voor de digitale nieuwsbrief. Tevens is tijdens deze avond, op de website, in de nieuwsbrief en via de communicatie van de Dorpsraad Nieuw-Vossemeer een oproep gedaan om deel te nemen aan een werkgroep.

3.1.2 Meedenken van de omgeving

Om wensen, ideeën en belangen van de omgeving verder te laten doorklinken in het zonnepark heeft Pure Energie begin 2020 een werkgroep in het leven roepen. Daarin zitten verschillende inwoners van Nieuw-Vossemeer, een afvaardiging van de dorpsraad en een vertegenwoordiging van IVN/ Brabantse Wal. In de werkgroep zijn voorafgaand aan de formele vergunningsprocedure diverse onderwerpen besproken, zoals de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en ecologische versterking van het zonnepark, de inrichting en het beheer van het omgevingsfonds en de mogelijkheden voor het invullen van het lokaal eigenaarschap.

De uitkomsten van deze gesprekken zijn verwerkt in de uitwerking van het plan. Na de afgifte van de definitieve omgevingsvergunning bespreekt Pure Energie ook de uitvoering van de werkzaamheden en het beheer van het zonnepark in de werkgroep, zodat ook hierbij rekening kan worden gehouden met wensen, ideeën of zorgen.

3.2 Financiële participatie

3.2.1 Omgevingsfonds

Pure Energie geeft jaarlijks – voor de duur van 15 jaar - een deel van de inkomsten van het zonnepark terug aan de omgeving. Hierdoor hebben omwonenden financieel voordeel van het zonnepark zonder dat zij geld hoeven te investeren en zonder dat zij medeverantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling, realisatie en beheer van het zonnepark. Dit is 0,50 euro per opgewekte megawattuur (MWh) per jaar. De precieze hoogte van het bedrag is afhankelijk van de hoeveelheid energie dat in een jaar wordt opgewekt (dit heet ook wel: opgewekte megawattuur (MWh)).

Afspraken

Het bedrag stelt Pure Energie beschikbaar via een omgevingsfonds aan de omgeving. Wat de omgeving hier mee wil doen, bepaalt de omgeving grotendeels zelf. Het kan bijvoorbeeld gebruikt worden als bijdrage voor de aanleg van glasvezel, het verduurzamen van het buurthuis of het organiseren van sociale activiteiten. In de werkgroep is besproken op welke manier het omgevingsfonds kan worden ingericht en beheerd. Daarbij is gekozen om het beheer en de toewijzing van gelden onder te brengen bij de Dorpsraad Nieuw-Vossemeer. Hiervoor heeft de werkgroep in overleg met de dorpsraad een reglement opgesteld. Binnenkort worden de gemaakte afspraken tussen Pure Energie, de werkgroep en de Dorpsraad Nieuw-Vossemeer in een samenwerkingsovereenkomst vastgelegd.

Looptijd

De afdracht aan het omgevingsfonds geldt voor een periode van 15 jaar, omdat dit gelijk is aan de termijn van de SDE++-subsidie. Deze subsidie zorgt ervoor dat een exploitant van een wind- of zonnepark een betrouwbare bron van inkomsten heeft, omdat de SDE++ een prijs per kWh garandeert. Daardoor is het mogelijk voor een periode van 15 jaar deze toezegging aan het omgevingsfonds te doen. Na 15 jaar kan het zonnepark blijven bestaan, maar is de exploitant voor inkomsten volledig afhankelijk van de elektriciteitsprijs. Die bepaalt dan wat de exploitant krijgt voor een geproduceerde kilowattuur. Deze prijs schommelt flink, kan erg laag zijn (zoals tot recent voor een langere periode het geval was) en de exploitant kan geen invloed uitoefenen op de hoogte van de elektriciteitsprijs. De prijs kan zo laag zijn dat een zonnepark waarvan de SDE++-termijn is afgelopen verlies draait. Daardoor kan deze toezegging aan het omgevingsfonds niet worden toegezegd voor de periode na de eerste 15 jaar. Pure Energie spreekt de intentie uit dat wanneer de energieprijzen ten minste € 0,05 per kWh bedraagt, Pure Energie de omgevingsbijdrage in deze vorm kan voortzetten voor de looptijd van het project. Dit zal dan echter jaarlijks achteraf berekend dienen te worden.

3.2.2 Lokaal eigenaarschap

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat voor grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit op land wordt gestreefd naar 50% eigendom van de lokale omgeving. Pure Energie stelt hiervoor altijd een deel van het zonnepark beschikbaar voor participatie via een (nog op te richten) lokale energiecoöperatie. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven kunnen dan via de lokale energie-coöperatie meedoen. Hierdoor vloeit een deel van alle inkomsten van het zonnepark direct terug naar de lokale samenleving. Dit kan door de uitkering van rendement aan leden, maar ook via bijdragen van de energiecoöperatie aan lokale projecten.

Verkennde gesprekken

Om daadwerkelijk invulling te geven aan het lokaal eigenaarschap heeft Pure Energie ook actief contact gezocht met de Dorpsraad Nieuw-Vossemeer en lokale energiecoöperatie Steenberg. Na diverse gesprekken bleek dat zowel de dorpsraad Nieuw-Vossemeer als de energiecoöperatie Steenberg geen rol voor zichzelf zagen om het lokaal eigenaarschap verder vorm te geven. Vervolgens heeft Pure Energie het onderwerp besproken in de werkgroep. Dit heeft geleid tot een nieuw verzoek aan de energiecoöperatie Steenberg. Het bestuur heeft de

mogelijkheden van het lokaal eigenaarschap nogmaals besproken, maar dat heeft niet geleid tot een actieve samenwerking voor de invulling van het lokaal eigenaarschap.

Om invulling te geven aan bovenstaande zal Pure Energie het surplus aan rendement over 25% van de investering, gebaseerd op de door het RVO verwachte IRR behorende bij het toegekende SDE++ bedrag, voor de looptijd van het project uitkeren aan het omgevingsfonds voor Nieuw Vossemeer.

4 Beleidskaders

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

4.2 Rijksbeleid

4.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan:

- regionaal maatwerk;
- de gebruiker voorop zet;
- investeringen prioriteert;
- ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonneveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonneveld volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

4.2.2 Rijksinpassingsplan Waterberging Volkerak-Zoommeer

Het plangebied is gelegen binnen het Rijksinpassingsplan Waterberging Volkerak-Zoommeer. Dit plan is 20 september 2013 vastgesteld. Het Volkerak-Zoommeer is in 1987 ontstaan na de aanleg van de Oesterdam en de Philipsdam. De afscheiding van de Grevelingen met de Grevelingendam en de afscheiding van het Hollandsch Diep en Haringvliet met de Volkerakdam en de Hellegatsdam waren al in respectievelijk 1965 en 1969 gereedgekomen. De dammen zijn onderdeel van het Deltaplan, dat als hoofddoelstellingen had: het verbeteren van de bescherming tegen overstromingen van de Zuidwestelijke Delta en het verbeteren van de zoetwatervoorziening van de regio. Het Volkerak-Zoommeer is met deze dammen afgesloten van de omliggende wateren, waardoor een zoet meer en een getijdenvrije scheepvaartroute tussen de havens van Antwerpen en Rotterdam is gecreëerd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied kent binnen het Rijksinpassingsplan de dubbelbestemming “Waterstaat - Waterberging - Volkerak-Zoommeer”. Daarbij geldt langs de dijken de dubbelbestemming “Waterstaat - Waterkering - Volkerak-Zoommeer”. Langs de dijken kent het gebied ook de gebiedsaanduidingen “Vrijwaringszone – Dijk 1 & 2”.

De gebiedsaanduidingen hebben het doel de primaire waterkeringen te beschermen, onderhouden en in stand te houden. De voorgenomen ontwikkeling tast deze waterkeringen niet aan en daarmee blijven de keringen in stand gehouden.

De dubbelbestemming “Waterstaat - Waterberging - Volkerak-Zoommeer” houdt in dat de gronden bestemd bij zijn voor waterberging bij onverwachte stijging van het waterpeil van 2.6 meter boven NAP op het Hollandsch Diep. De voorgenomen ontwikkeling van het grondgebonden zonneveld staat deze berging niet in de weg, het gebied kan ondanks de panelen nog steeds functioneren als waterberging.

De dubbelbestemming “Waterstaat - Waterkering - Volkerak-Zoommeer” heeft het doel om de waterkeringen van het waterbergingsgebied te beschermen. In voorliggend geval wordt een zonneveld gerealiseerd buiten de zones van de waterkering. De ontwikkeling doet dan ook geen afbreuk aan de waterkering.

4.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie;
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonneveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonneveld op de huidige agrarische percelen is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State ¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonneveld geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' en visie "Energie en Ruimte Steenbergen" van de gemeente Steenbergen. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneveld draagt bij aan deze behoefte en profilering.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken en te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk. De gemeente Steenbergen heeft als ambitie om energieneutraal te zijn in 2050. Tot 2030 wordt vooralsnog uitgegaan van de opwek van ca. 361 TJ aan zonne-energie. Voor de opwek van zonne-energie is, naast het benutten van bestaande en nieuwe dakvlakken, nog ca. 93 ha aan zonnevelden nodig. De gemeente Steenbergen wil ruimte bieden en richting geven aan initiatieven voor het grootschalig opwekken van onder andere grondgebonden zonne-energie. De ruimte biedt zij in haar visie "Energie en Ruimte Steenbergen". Voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonneveld met een dergelijke omvang als die van de Eendracht is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Steenbergen. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied, waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het zonneveld is goed te bereiken en omdat er op korte afstand geen omwonenden zijn is de beleving van het zonneveld minimaal.

Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

3. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de omliggende wegen op de dijken. Daarnaast is het zonneveld alleen op heel beperkte schaal toegankelijk ten behoeve van het beheer. Het zonneveld kan op een veilige manier worden ontsloten via de wegen op de omliggende dijken.

4.2.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, raakt aan het leven van alledag.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld draagt bij aan de doelstellingen in het vastgestelde klimaatakkoord.

4.2.5 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Het Energieakkoord streeft naar een kosteneffectieve uitrol van grootschalig hernieuwbare energieopwekking. Deze strategie biedt zekerheid voor investeerders. Het levert nieuwe banen op. Het lokt innovaties uit. Dit verlaagt de kosten en het draagt bij aan versterking van de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld levert een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

4.2.6 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnevelden kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidie-regeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

4.2.7 Brief minister Wiebes aan Tweede Kamer

Op 23 augustus 2019 heeft Minister Wiebes een brief gestuurd aan de Tweede Kamer betreffende de beantwoording moties Dik-Faber over een zonneladder als nationaal afwegingskader bij inpassing van zonne-energie. In deze brief benadrukt minister Wiebes, vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit en vanuit de zorgen van mensen over de impact van de energietransitie op hun leefomgeving, dat zorgvuldig moet worden omgegaan met landbouwgronden en natuur en dat het belangrijk is dat beschikbare ruimte op daken en andere terreinen (zoals snelwegen en vuilnisbelten), maximaal wordt benut.

Het kabinet is daarom met het IPO, de VNG en maatschappelijke organisaties een voorkeursvolgorde overeengekomen, die voorziet in het ontzien van landbouw- en natuurgronden en het stimuleren van zon op daken. Deze voorkeursvolgorde zal in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden opgenomen, die provincies en gemeenten kunnen benutten om af te wegen waar zon-PV het beste kan worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties.

Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of bermen van spoor- en autowegen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan voldoet aan deze genoemde voorkeursvolgorde. Met alleen zonnepanelen op daken worden de duurzaamheidsdoelstellingen in de gemeente Steenbergen niet gehaald. Er zijn daarom ook zonnevelden noodzakelijk. Met het voorliggende plan wordt het duurzaam opwekken van energie, gecombineerd met het versterken van landschaps- en natuurwaarden. Op een perceel dat perceel dat voor agrarische doeleinden niet geschikt genoeg blijkt (zie ook hoofdstuk 6.2 bodem).

4.2.8 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en in het Energieakkoord voor duurzame groei.

4.3 Provinciaal beleid

4.3.1 RES West-Brabant

RES is een afkorting van Regionale Energie Strategie. Naar aanleiding van het klimaatakkoord is Nederland opgedeeld in energie-regio's. Iedere gemeente, provincie en ook waterschap schrijft op dit moment binnen deze regio's samen aan een Regionale Energiestrategie (RES). Dit is een document waarin staat hoe een regio de komende tijd duurzame energie gaan opwekken. In voorliggend geval wordt er voor de regio West-Brabant gewerkt aan een RES.

Nederland heeft als ambitie een CO₂-neutrale elektriciteitsopwekking in 2050. Voor West-Brabant betekent dit onder andere het verduurzamen van het elektriciteitsverbruik van 6,5 TWh in 2050. Dankzij de inspanningen in de afgelopen jaren komt met bestaande bronnen en 'harde plannen' al 1,3 TWh van het elektriciteitsgebruik in de regio uit wind- en zonne-energie. Het grootste deel wordt dan opgewekt met circa 100 windturbines. De verduurzaming ligt zo goed op koers voor 2050. Daarnaast wekte de regio in 2018 1,8 TWh elektriciteit op met biomassa, met name in de Amercentrale. Deze elektriciteit uit biomassa valt overigens buiten de RES-opgave.

Een concrete ambitie in 2030 is het duurzaam opwekken van 2.0 TWh energie via grootschalige wind- en zon installaties.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggend plan voorziet in de realisatie van een grondgebonden zonneveld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsambities zoals verwoord in de RES West Brabant.

4.3.2 Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant'

De Omgevingsvisie provincie Noord-Brabant is vastgesteld op 14 december 2018. In de visie stelt de provincie dat ze in 2050 energieneutraal is. Daarnaast stelt ze 100% duurzame energie als doel voor 2050, wat grotendeels afkomstig is uit Noord-Brabant. Voor 2030 is er ten minste 50% reductie van broeikasgassen ten opzichte van de uitstoot in 1990 en ten minste 50% duurzame energie.

Bij de realisatie van energie-opwekking wil Provincie Noord-Brabant haar natuurgebieden zoveel mogelijk ontzien. Daarom is er gesteld dat ze alleen onder voorwaarden mee wil werken aan energie-opwekking in het Natuurnetwerk Brabant.

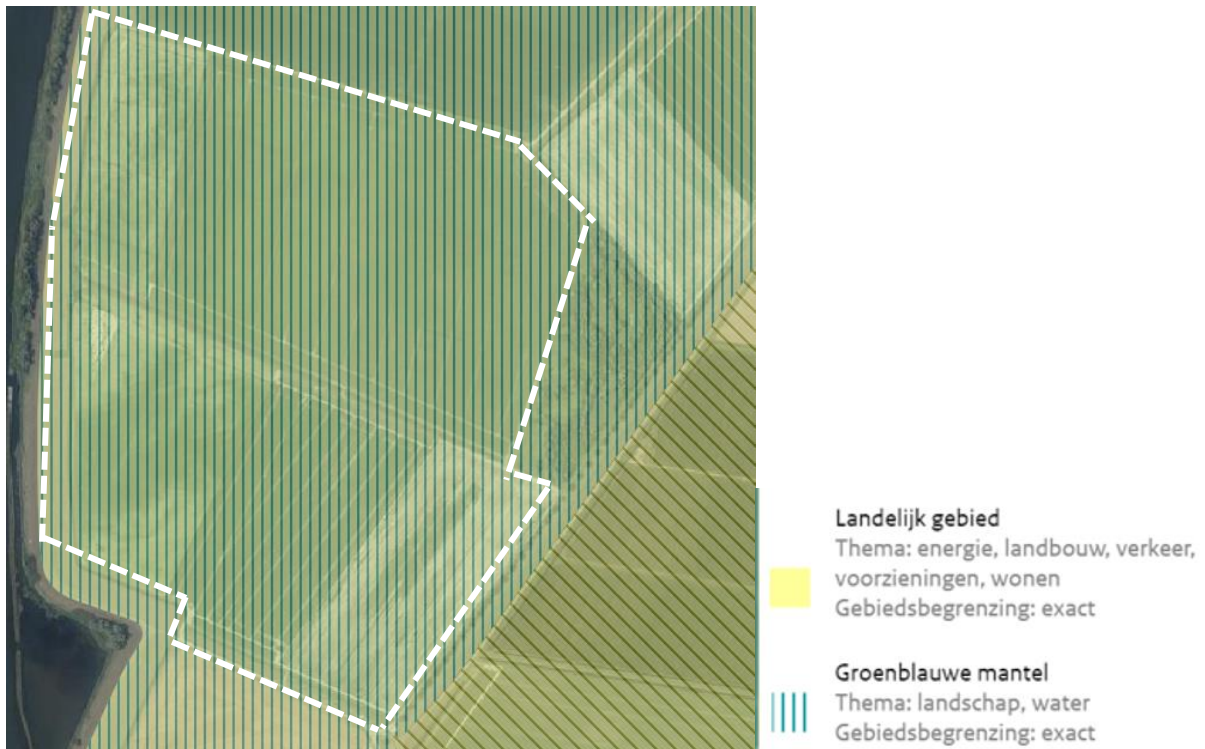
Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan wordt niet in Natuurnetwerk Brabant gerealiseerd. Ten westen van het plangebied ligt een ecologische verbindingszone en bestaande en nieuwe natuur. De voorgenomen ontwikkeling doet geen afbreuk aan de ecologische waarden en er zal worden gestreefd om deze zone te versterken. Het plan draagt in grote mate bij aan de energiedoelstellingen van Provincie Noord-Brabant.

4.3.3 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

De interim omgevingsverordening Noord-Brabant (1 maart 2020) hangt samen met de hiervoor genoemde Omgevingsvisie. Het is de doorvertaling van de visie naar concrete regels. De verordening is tot stand gekomen door de verschillende regelingen op provinciaal niveau over de fysieke leefomgeving samen te voegen. Dit betekent dat de regels betrekking hebben op milieu, natuur, ruimtelijke ordening, water, bodem en wegen. De Interim omgevingsverordening is daarbij een eerste stap op weg naar een omgevingsverordening, die op grond

van de Omgevingswet wordt vastgesteld en die verplicht is voor alle Nederlandse provincies. In figuur 15 is de ligging van het plangebied te zien, het gebied ligt in het 'Landelijk gebied' en 'Groenblauwe mantel'.

Figuur 17. Uitsnede visiekaart Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant

Artikel 3.41 beschrijft de concrete regels van zonnenvelden gelegen in het 'Landelijk gebied'. Deze regels zijn weergegeven in figuur 16. Daarnaast zijn in artikel 3.32 concrete regels opgenomen die behoren bij zonnenvelden gelegen in de 'Groenblauwe mantel'. Deze voorwaarden gaan in op ecologische waarden en landschappelijke waarden en kenmerken. De volledige voorwaarden staan in figuur 17.

Artikel 3.34 beschrijft concrete regels over gebieden aangeduid als rivierbed. Een bestemmingsplan van toepassing op Rivierbed strekt mede tot bescherming tegen overstroming. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling bevat een verantwoording dat:

- de activiteiten en functies niet kwetsbaar zijn ten aanzien van de waterdiepte en de frequentie van overstromen;
- is verzekerd dat mensen en dieren op doelmatige wijze geëvacueerd kunnen worden;
- is verzekerd dat de permanente aanwezigheid van mensen hoogwatervrij kan plaatsvinden.

Artikel 3.41 zonne-parken in landelijk gebied

Lid 1. Binnen Landelijk gebied is nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie als:

- a. uit onderzoek blijkt dat de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie in Stedelijk gebied, op bestaande bouwpercelen en rekening houdend met de ontwikkelingsmogelijkheden van windenergie onvoldoende is;
- b. de nieuwvestiging past in het onderzoek naar geschikte locaties voor zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit;
- c. de ontwikkeling qua omvang inpasbaar is in de omgeving;
- d. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
- e. de ontwikkeling op regionaal niveau is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder, gelet op de ontwikkeling van overige duurzame energie initiatieven in de omgeving.

Lid 2. De maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mate van meervoudig ruimtegebruik;
- b. de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
- c. de bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen.

Lid 3. Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2 of 3, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:

- a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;
- b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;
- c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

Figuur 18. Uitsnede van artikel 3.41 uit de Interim Omgevingsverordening

Artikel 3.32 landschappelijke waarden in de groenblauwe mantel

Lid 1. Een bestemmingsplan van toepassing op de Groenblauwe mantel:

- a. strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken;
- b. stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied;
- c. borgt dat een ontwikkeling gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken.

Lid 2. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid bevat een beschrijving van de aanwezige ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken.

Figuur 19. Uitsnede van artikel 3.32 uit de Interim Omgevingsverordening

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Artikel 3.32

Wat betreft artikel 3.32 worden de landschappelijke waarden geborgd in het landschappelijke inrichtingsplan dat is bijgevoegd als bijlage van deze ruimtelijke onderbouwing. Het uitgangspunt voor de landschappelijke inpassing is het behouden van openheid en is terughoudend omgegaan met hoog opgaande beplanting. Er is juist ingezet op het realiseren van een ecologische meerwaarde. In het inrichtingsplan ins ingezet op drie hoofdzaken om een ecologische meerwaarde te bereiken:

1. Verbreden van het beheertype bloemdijken (versterken robuustheid).
2. Verbinden van oost en west (koppeling met het natuurperceel).
3. Verhogen biodiversiteitswinst van de percelen (dubbelgebruik onder panelen).

Door het uitvoeren van een QuickScan flora-en fauna (zie hoofdstuk 5.2 natuurwaarden) zijn de ecologische waarden binnen het plangebied beschreven, het landschappelijk inrichtingsplan houdt hier rekening mee. Gesteld wordt dat aan de voorwaarden uit artikel 3.32 wordt voldaan.

Artikel 3.34

In voorliggend geval wordt een zonneveld gerealiseerd. Dit is een functie waar geen personen en of dieren permanent verblijven. Het zonneveld wordt tijdens de operationele fase betreden voor beheer en onderhoud. Het zonneveld is omsloten door hekwerken met een poort zodat aanwezige personen bij overstromingen het zonneveld kunnen verlaten.

Artikel 3.41

De voorgenomen ontwikkeling wordt hieronder getoetst aan de randvoorwaarden uit artikel 3.41.

Ad 1. Nieuwvestiging van zelfstandige opstellingen

- a. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' en visie "Energie en Ruimte Steenbergen" van de gemeente Steenbergen.

Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk. De gemeente Steenbergen heeft als ambitie om energieneutraal te zijn in 2050. Tot 2030 wordt vooralsnog uitgegaan van de opwek van ca. 361 TJ aan zonne-energie. Voor de opwek van zonne-energie is, naast het benutten van bestaande en nieuwe dakvlakken, nog ca. 93 ha aan zonnevelden nodig. De gemeente Steenbergen wil ruimte bieden en richting geven aan initiatieven voor het grootschalig opwekken van onder andere grondgebonden zonne-energie. De ruimte biedt zij in haar visie "Energie en Ruimte Steenbergen". Het voorliggende plan levert tevens een bijdrage aan de uitvoering van de "Regionale Energie Strategie West-Brabant".

Voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonneveld met een dergelijke omvang als die van de Eendracht is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Steenbergen. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied, waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het zonneveld is goed te bereiken en omdat er op korte afstand geen omwonenden zijn is de beleving van het zonneveld minimaal.

- b. Het plangebied is in de visie van de gemeente Steenberg en aangeduid als zonneveld initiatief wat nader onderzocht gaat worden op haalbaarheid en wenselijkheid.
- c. In het inrichtingsplan (zie paragraaf 2.4) is aangegeven op welke manier het zonneveld wordt ingepast in het landschap. Hierbij is rekening gehouden met de schaal van het landschap en gebiedseigen karakteristieken.
- d. De ontwikkelaar levert op verschillende manieren een bijdrage aan maatschappelijke doelen. Zie hiervoor hoofdstuk 3.
- e. Er zijn afspraken gemaakt met netbeheerder Enexis.

Ad 2. Maatschappelijke meerwaarde

- a. In het zonneveld wordt in de inrichting rekening gehouden met ecologische meerwaarde. Vanwege de ligging aan een ecologische verbingszone biedt de planontwikkeling kansen om de huidige monotone perceel inrichting met een lage biodiversiteitswaarde om te vormen en te laten bijdragen aan natuurdoelen. Het zonneveld maakt het mogelijk om het beheertype bloemdijken die van toepassing is op de kanaaldijk uit te breiden en om aansluitend op de ecologische noord-zuid verbinding langs het kanaal, nieuwe verbinding toe te voegen in oost-west richting. In het ontwerp is ingezet op drie hoofdzaken om een ecologische meerwaarde te bereiken:
 - 1. Verbreden van het beheertype bloemdijken (versterken robuustheid).
 - 2. Verbinden van oost en west (koppeling met het natuurperceel).
 - 3. Verhogen biodiversiteitswinst van de percelen (dubbelgebruik onder panelen).
- b. Door een goede landschappelijke inpassing met gebiedseigen kenmerken én door de grote afstand tot omliggende woningen en bedrijven blijft de impact op de omgeving zoveel mogelijk beperkt. Daarbij biedt Pure Energie ook verschillende mogelijkheden tot financiële participatie waardoor het zonneveld ook een vorm van lokaal eigendom krijgt. Hierdoor hebben betrokkenen ook de kans te profiteren van het zonneveld.
- c. Pure Energie geeft jaarlijks – voor de duur van 15 jaar - een deel van de inkomsten van het zonnepark terug aan de omgeving. Hierdoor hebben omwonenden financieel voordeel van het zonnepark zonder dat zij geld hoeven te investeren en zonder dat zij medeverantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling, realisatie en beheer van het zonnepark. Het bedrag stelt Pure Energie beschikbaar via een omgevingsfonds aan de omgeving. Wat de omgeving hier mee wil doen, bepaalt de omgeving grotendeels zelf. Het kan bijvoorbeeld gebruikt worden als bijdrage voor de aanleg van glasvezel, het verduurzamen van het buurthuis of het organiseren van sociale activiteiten. In de werkgroep is besproken op welke manier het omgevingsfonds kan worden ingericht en beheerd. Daarbij is gekozen om het beheer en de toewijzing van gelden onder te brengen bij de Dorpsraad Nieuw-Vossemeer. Op deze manier dient het zonneveld, naast de opwekking van duurzame energie, ook meerdere maatschappelijke doelen.

Ad 3 Voorwaarden omgevingsvergunning

- a. Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning
- b. Er is met de grondeigenaar afgesproken door middel van een contract dat het perceel na afloop wordt herstelt in oorspronkelijke staat.
- c. Voor de financiële zekerheid wordt een overeenkomst gesloten tussen initiatiefnemer en gemeente.

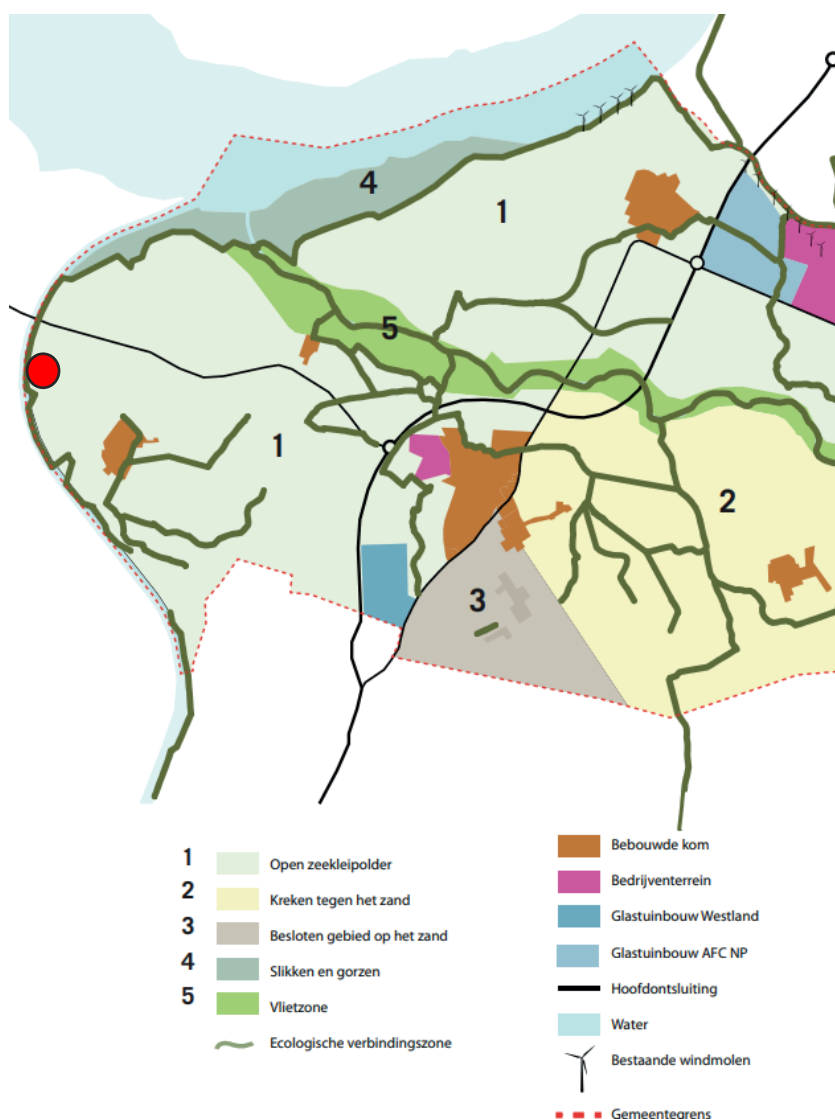
4.3.4 Conclusie provinciaal beleid

Provincie Noord-Brabant wil zich graag in 2050 volledig energieneutraal zijn, daarvoor moet ze vol inzetten op schone energie. De provincie heeft het gebied gekenmerkt als gebied waar zelfstandige opstellingen van zonnepanelen-energie kan worden gerealiseerd voor het behalen van de doelstellingen als er aan de voorwaarden in artikel 3.41 kan worden voldaan, dat is het geval. Hiermee draagt de voorgenomen ontwikkeling bij aan de provinciale doelstellingen en past de ontwikkeling binnen het provinciale beleid.

4.4 Gemeentelijk beleid

4.4.1 Structuurvisie Steenbergen

De gemeente heeft op 31 mei 2012 een nieuwe structuurvisie voor het gehele gemeentelijke grondgebied vastgesteld. De nieuwe visie bevat geen ingrijpend nieuw beleid, maar vervangt de StructuurvisiePlus uit 2002 en integreert de beleidsuitgangspunten uit de Gebiedsvisie 2007, de IDOP's, de Nota van uitgangspunten voor het buitengebied, het Economisch beleidsplan en de recreatievisies tot een uitvoeringsgericht beleidsinstrument. Daarnaast zijn in de visie de provinciale gebiedsontwikkelingen Brabantse Wal en Waterpoort met bijbehorende deelprojecten opgenomen c.q. vertaald. Als onderdeel van de Structuurvisie is de visie Energie en Ruimte opgesteld. Dit onderdeel beschrijft de beleidsregels voor de opwekking van duurzame energie.

Figuur 20. Uitsnede Structuurvisie Steenbergen, plangebied is aangeduid met de rode stip

De gemeente Steenbergen wil ruimte bieden en richting geven aan initiatieven voor het grootschalig opwekken van grondgebonden zonne-energie en het aandeel windenergie. Het uitgangspunt van de gemeente bij initiatieven is positief - het moet immers vanuit de markt komen – maar er moet wel rekening gehouden worden met de inwoners en het landschap. Daarnaast mag de aanleg van zonneparken zo min mogelijk ten koste gaan van agrarische gronden in het buitengebied. De gemeente zet met betrekking tot de duurzaamheidsambities in op het bieden van richtlijnen voor initiatieven voor de plaatsing van grondgebonden

zonnevelden onder andere omdat met een goede locatiekeuze en inpassing de impact beperkt kan blijven. De locatiekeuze wordt uitgevoerd aan de hand van de zonneladder voor grondgebonden zonnevelden.

Figuur 21. Zonneladder grondgebonden zonnevelden

In figuur 20 is te zien dat het plangebied behoort tot deelgebied 1 'open zeekleipolder'. Deze polders zijn hoofdzakelijk in gebruik door de agrarische sector. De gebieden hebben een open karakter, waardoor er een weids zicht is. Nieuwe ontwikkelingen in de polders kunnen deze openheid aantasten, daarom geldt bij nieuwe ontwikkelingen dat de openheid behouden moet blijven. Hoe dat voor het zonneveld de Eendracht wordt vormgegeven is beschreven in hoofdstuk 4.4.1 en het bijbehorende landschappelijke inrichtingsplan.

Kijkend naar de ladder wordt gesteld dat het zonneveld de Eendracht behoort op trede 5 van de ladder. Trede 5 heeft betrekking op landbouwgronden met een aantoonbare mindere kwaliteit voor de landbouw in de huidige situatie. De agrarische gronden in het buitengebied hebben voor de gemeente Steenbergen een grote betekenis voor de productie van ons voedsel en andere agrarische producten. Dat is en blijft de primaire functie van de agrarische gronden in het buitengebied. Vanwege het belang van de energietransitie en de omvang van de opgave is het acceptabel dat bij uitzondering een deel van de agrarische gronden – in ieder geval voor een aantal decennia – wordt benut voor de opwekking van energie. Bij de locatiekeuze van zonneparken is de agrarische bodemgeschiktheid van de percelen een afwegingsaspect.

De gemeente Steenbergen verleent in beginsel alleen toestemming voor de realisatie van zonneparken op gronden met aantoonbare mindere kwaliteit voor de landbouw. Wanneer de mindere kwaliteit van de landbouwgrond objectief kan worden aangetoond kan het initiatief worden geplaatst op trede 5 van de ladder.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied betreft zeer jonge landbouwgrond, nog geen 50 jaar geleden bestond het nog uit slikken en schorren. Voor de aanleg van het Schelde-Rijnkanaal is het gebied gebruikt als speciedepot. Daardoor ligt het aanzienlijk hoger dan de omgeving, ondanks een uitgevoerde ontgronding. Gelet op de lichte zavel in de ondergrond en de grondwaterstanden in het voorjaar is de bouwvoor goed te bewerken en zijn de percelen goed berijdbaar. Echter de beschikbaarheid van water vormt een knelpunt, door de lagere grondwaterstanden in het voorjaar is het gebied erg droogtegevoelig.

Doordat waarschijnlijk in de ondergrond storende kleilagen, brokken veen en bijvoorbeeld schelpen zijn achtergebleven is de grond wisselend doorlaatbaar voor water (met beperkt vochtleverend vermogen) en doorwortelbaar, waardoor het voor gewassen lastiger is te groeien. Bovendien zorgen storende lagen voor een verminderde benutting van nutriënten (chemische bodemvruchtbaarheid). Dit leidt tot een opbrengstderving van 10-30%.

Voor een nadere onderbouwing wordt verwezen naar de Notitie kwaliteit landbouwgrond Zonneveld De Eendracht.

Naar aanleiding van het onderzoek en de bovenstaande feiten is geconcludeerd dat deze landbouwgrond minder geschikt is voor agrarisch gebruik dan omliggende percelen in de gemeente Steenberg. Daarom past de ontwikkeling op trede 5 van de ladder.

4.4.2 Conclusie gemeentelijk beleid

Het zonneveld tast de kwaliteiten van het open zeeleipoder landschap niet aan, waardoor de openheid behouden blijft. Daarnaast ligt het zonneveld op landbouwgrond met een mindere kwaliteit dan de overige landbouwgronden in de omgeving. Daardoor past de ontwikkeling binnen de kaders van de Visie Energie en Ruimte.

4.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

5 Waardentoets

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

5.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is in april 2020 door Otte Groen Advies een Toetsing Wet natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is als separaat document (Quickscan flora- en fauna (nabij) Oude Dijk te Nieuw-Vossemeer) toegevoegd bij vergunningaanvraag. De belangrijkste conclusies zijn in dit hoofdstuk weergegeven.

Soortenbescherming

In het onderzoek worden een aantal maatregelen voorgeschreven die tijdens de uitvoering in acht genomen dienen te worden. Met in achtneming van de voorgeschreven maatregelen kan worden gesteld dat de gewenste ontwikkeling geen negatieve effecten heeft op beschermde soorten in het plangebied. De ontwikkeling is dan ook uitvoerbaar binnen de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden

In de omgeving van het plangebied liggen Natura 2000-gebieden de Oosterschelde en Krammer Volkerak. De ligging van het plangebied ten aanzien van deze gebieden is weergegeven in figuur 19. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied betreft de Oosterschelde en ligt op ongeveer 300 meter ten westen van het plangebied. Het Natura 2000-gebied Krammer Volkerak ligt op circa 1,6 kilometer ten noorden van het plangebied.

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb beschermt onder andere Natura 2000-gebieden. Activiteiten die in het kader van de aanleg van het zonneveld worden uitgevoerd, kunnen door de uitstoot van stikstof, negatieve effecten hebben op een Natura 2000-gebied. Als het zonneveld is gebouwd is er vrijwel geen sprake meer van uitstoot van stikstof.

Initiatiefnemer streeft er naar om bij de aanleg van het zonneveld elektrische machines en mobiele werktuigen in te zetten. Hiertoe bestaat in ieder geval de mogelijkheid door de bij aannemers beschikbare elektrische minishovels en graafmachines. Daarnaast is de verwachting dat de komende jaren de ontwikkeling van elektrische mobiele werktuigen wordt doorgezet waardoor er meer mogelijkheden voor inzet van elektrische mobiele werktuigen zal komen. De werkzaamheden voor de aanleg van het voorliggende plan worden voor minimaal 50 % uitgevoerd met elektrische mobiele werktuigen. Op het bouwterrein zal voor het laden van de elektrische werktuigen een aansluiting van minimaal 3 x 63 ampère aanwezig zijn. Voor bepaalde werkzaamheden is de inzet van diesel aangedreven werktuigen momenteel nog noodzakelijk.

Om te bepalen of met de nieuwe ontwikkeling/inrichting negatieve effecten op een Natura 2000-gebied plaatsvindt is een berekening uitgevoerd met AERIUS calculator (separaat toegevoegd bij de vergunning). De berekening is uitgevoerd aan de hand van de werklocaties, in te zetten voer- en werktuigen met benodigde draaiuren en het wegverkeer van en naar het terrein. De AERIUS calculator heeft met de ingevoerde gegevens berekend dat er als gevolg van de aanleg van het zonneveld geen sprake is van depositie boven de 0,00 mol/ha/jr op een Natura 2000-gebied. Hierbij dient de aangegeven inzet van elektrische machines en mobiele werktuigen bij de uitvoering ook daadwerkelijk plaats te vinden.

Figuur 22. Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Houtopstanden

In het plangebied worden geen bomen gekapt.

Natuur Netwerk Brabant

Het plangebied en omliggend gebied maakt geen onderdeel uit van het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Een toetsing aan het NNB-beleid is daarom niet noodzakelijk. De ecologische verbindingszone ten westen van het plangebied maakt wel onderdeel uit van het NNB. De landschappelijke inpassing van het zonneveld wordt afgestemd op de ecologisch verbindingszone. Deze zone wordt daarmee versterkt, hetgeen een positief effect heeft op het NNB.

5.3 Archeologische waarden

Aardkundige, archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen.

De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Ook in Steenberghe is de afgelopen jaren de aandacht voor archeologie toegenomen. Als uitwerking van de erfgoednota uit 2010, is een archeologische inventarisatie- en verwachtingenkaart voor Steenberghe opgesteld. Hier zijn de archeologische monumenten opgenomen evenals de archeologische verwachtingsgebieden. De gemeentelijke Erfgoednota 'Van gemeentelijk erfgoedbeleid naar gemeenschappelijk erfgoed', zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 31 mei 2018, betreft een actualisatie en beschrijft de omgang met het cultureel erfgoed in Steenberghe.

Voor de realisatie van het zonneveld worden de palen van de constructie in de grond geperst of geschroefd. Het betreffen relatief dunne palen. Er worden meerdere transformatorstations en hekwerken geplaatst en worden ook werkzaamheden verricht die gericht zijn op de aanleg van landschappelijke elementen en het versterken van de ecologische waarden. Verder zullen kabels en paden worden aangelegd. De kabels / leidingen worden ca. 80 cm. onder het maaiveld aangelegd. Daarnaast zijn er met het project geen grootschalige bodemingrepen aan de orde. De gronden in het plangebied worden momenteel gebruikt ten behoeve van agrarische doeleinden. Er is daarbij reeds sprake van intensieve roering van gronden en bodem.

Het plangebied ligt buiten de zone met een middelhoge verwachting, zoals aangeduid op de gemeentelijke archeologische waardenkaart. Dat betekent dat op basis van het gevoerde beleid, deze gronden geen beperkingen hebben ten aanzien van grondwerkzaamheden. Er is derhalve geen archeologisch onderzoek nodig.

Aanvullend is het van belang dat het plangebied tot in de 19de eeuw deel uitmaakt van het getijdegebied van de Eendracht en Volkerak. Bij de kanalisering van de Eendracht werd het terrein gebruikt als gronddepot. Op hoogtekaarten is goed te zien dat het maaiveld 1,50 tot 2,50 meter hoger ligt dan de oostelijk aangrenzende polders. Archeologische waarden kunnen mogelijk wel aanwezig zijn, maar liggen diep in de ondergrond en hebben waarschijnlijk sterk geleden door erosie vanuit de Eendracht. Door de ophoging zijn de bovenste meters van recente datum en dus niet interessant. De aanleg van een zonnepark op schroefpalen wordt niet beschouwd als significant verstorend voor de archeologische waarden, met uitzondering van kabelsleuven en technische voorzieningen. In dit geval liggen de bodemverstoringen geheel in het volume van de opgehoogde grond.

Het gebied is wat betreft het aspect archeologie dan ook vrijgegeven voor de aanleg van het zonnepark. Indien bij toekomstige graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, dan dient hiervan direct melding te worden gemaakt conform de Erfgoedwet.

5.4 Cultuurhistorische waarden

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro. De gemeente Steenberghe heeft in haar nota Erfgoedbeleid een cultuurhistorische waardenkaart opgenomen, een uitsnede van deze kaart is opgenomen in figuur 23.

Figuur 23. Uitsnede cultuurhistorische waardenkaart Steenberghe, plangebied gelegen bij de paarse cirkel

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Het plan respecteert daarnaast de landschappelijke kenmerken en verkaveling in het gebied. De blauwe arcering staat voor het inundatiegebied, maar daar heeft het plan geen impact op. De groene arcering op de dijken staat voor bestaande waterkerende dijken. Het plan voorziet niet in ingrepen aan deze dijken. Er komen, met de realisatie van het zonnenveld, geen cultuurhistorische waarden in het geding.

5.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste

waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en een toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Pure Energie heeft een vooroverleg gevoerd met Rijkswaterstaat. Uit dit vooroverleg blijkt dat Rijkswaterstaat Zee en Delta vanuit het waterstaatskundig beheer geen bezwaar heeft tegen voorgenomen ontwikkeling. Wel dient er rekening te worden gehouden met het volgende:

- het feit dat de situatie zich kan voordoen dat het Volkerak-Zoommeer, vanwege zeer extreme omstandigheden als waterberging gebruikt zou kunnen gaan worden, waarbij het waterniveau kan stijgen tot N.A.P. + 2,30m.
- de afstemming met bestaand gebruiker (pachter/jacht) op de naast gelegen percelen in eigendom bij de Staat/Rijkswaterstaat
- de reflectie zonlicht ter plaatse
- de zichtlijn nabij noordelijke gelegen slaakbrug
- plaatsen hinderlijke verlichting

Bovengenoemde aandachtspunten zijn uitgevoerd en of verwerkt in de ruimtelijke onderbouwing en het landschappelijk inpassingsplan.

Beleid provincie Noord-Brabant

Vigerend is het Provinciale Milieu- en Waterplan 2016 – 2021 (PMWP) van 18 december 2015. Het PMWP is de structuurvisie voor o.a. het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan bevat de verplichte onderdelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water. Behalve dat het PMWP de uitgangspunten aangeeft voor het waterbeleid van waterschappen en gemeenten, toetst de provincie aan de hand van dit plan ook of de plannen van de waterschappen passen in het provinciale beleid. Als algemene uitgangspunten zijn onder andere te noemen de scheiding van relatief schone en vuile waterstromen en het benutten van mogelijkheden voor infiltratie en/of conservering van hemelwater.

Beleid waterschap Brabantse Delta

Het plangebied is gelegen binnen het stroomgebied van waterschap Brabantse Delta. De visie van waterschap Brabantse Delta is vervat in het Waterbeheerplan 2016 – 2021 en kent een geldigheid vanaf 22 december 2015. Het waterschap richt zich hierbij op een doelmatig waterbeheer als motor voor een economische en ecologisch krachtige regio. Speerpunten uit het waterbeheerplan zijn klimaatadaptatie, innovaties, ruimtelijke

ontwikkelingen, toekomstig medegebruik en het tegengaan van verdroging. Deze ontwikkelingen geven aanleiding tot nieuwe accenten:

- het nationale Deltaprogramma voor waterveiligheid en de versterking van de dijken langs de Rijkswateren en de regionale rivieren;
- het optimaliseren van de zoetwatervoorziening met het oog op de toenemende droogte;
- inzet op bewustwording van watergebruikers zodat hun inzicht groeit over wat ze zelf aan waterbeheer kunnen bijdragen;
- helderheid over zowel beperkingen als mogelijkheden voor de gebruiksfuncties van het watersysteem;
- het verbeteren van de waterkwaliteit in een meer integrale, gebiedsgerichte uitvoeringsstrategie (combineren van verbeteren van de waterstanden, onderhouden van sloten en treffen van inrichtingsmaatregelen);
- afvalstoffen steeds meer inzetten als waardevolle grondstoffen zoals terugwinning van fosfaat en productie van bioplastic uit afvalwater;
- een duurzame energiewinning.

Daarnaast heeft het waterschap waar nodig nog toegespitst beleid en beleidsregels op de verschillende thema's/speerpunten uit het waterbeheersplan en heeft het waterschap een eigen verordening; De Keur en de legger. De Keur waterschap Brabantse Delta 2015 bevat geboden verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer. De legger geeft aan waar de waterstaatswerken liggen, aan welke afmetingen en eisen die moeten voldoen en wie onderhoudsplichtig is. Veelal is voor deze ingrepen een watervergunning van het waterschap benodigd.

De genoemde doelen zijn doorvertaald in diverse beleidsdocumenten, waaronder de Keur. De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel hebben in de Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB) besloten om de Keuren te uniformeren en tegelijkertijd te dereguleren. Hierbij is aangehaakt bij het landelijke uniformeringsproces van de Unie van Waterschappen. Er is conform het nieuwe landelijke model een sterk gedereguleerde Keur opgesteld, met bijbehorende algemene regels en beleidsregels. Deze zijn voor de drie waterschappen gelijklopend. De nieuwe uniforme Keuren zijn gezamenlijk in werking getreden op 1 maart 2015. In de nieuwe Keur is opgenomen dat het in beginsel verboden is om zonder vergunning neerslag door toename van verhard oppervlak of door afkoppelen van bestaand oppervlak, tot afvoer naar een oppervlaktewaterlichaam te laten komen. Dit verbod is van toepassing tenzij:

- a. het afkoppelen van verhard oppervlak maximaal 10.000 m² is, of;
- b. de toename van verhard oppervlak maximaal 2.000 m² is, of;
- c. de toename van verhard oppervlak bestaat uit een groen dak.
- d. de toename van verhard oppervlak tussen 2.000 m² en 10.000 m² is en compenserende maatregelen zijn getroffen om versnelde afvoer van hemelwater tegen te gaan, in de vorm van een voorziening met een minimale retentiecapaciteit conform de rekenregel:

$$\text{Benodigde retentiecapaciteit (in m}^3\text{)} = \text{toename verhard oppervlak (in m}^2\text{)} \times \text{gevoeligheidsfactor} \times 0,06$$

Voor het overige zijn er in de Keur diverse regels opgenomen om gebieden met een specifieke functie te beschermen, zoals de attentiegebieden en invloedsgebieden Natura 2000. Er geldt een specifiek beschermingsregime, afhankelijk van het type gebied en de ligging in of nabij een beschermd gebied. Uitsnede keurkaart Keur waterschap Brabantse Delta 2015, plangebied rood omkaderd weergegeven.

Uit de kaarten behorende bij de Keur waterschap Brabantse Delta 2015 volgt dat de locatie gelegen is binnen beschermde keurgebied B. Deze zone is gelegen ten oosten van het plangebied. De zonnepanelen vallen net binnen de beschermingszone. In overleg met het waterschap is geconcludeerd dat voor het plaatsen van het hekwerk en de zonnepanelen in deze zone geen watervergunning nodig is. De elektriciteitskabel voor de aansluiting van het zonnenveld op het elektriciteitsnet kruist de waterkering. Hiervoor is wel een watervergunning noodzakelijk.

In het plangebied liggen een aantal B-Watergangen, deze zijn aangeduid met de roze lijnen. In het inrichtingsplan van het zonneveld is te zien dat de watergangen behouden blijven. Aan de zijanten van de watergangen is voldoende ruimte gereserveerd voor onderhoudspaden. Langs de watergang te midden van het plangebied worden een aantal schietwilgen aangeplant. Het zonneveld leidt tot een zeer geringe toename van het bebouwd en/of verhard oppervlak (alleen een transformatorstation en een aantal parkeervoorzieningen t.b.v. beheer). Er vindt dan ook geen verandering plaats in het watersysteem. Het plangebied is door Rijkswaterstaat aangewezen als waterberging en er bestaat een theoretische kans dat deze 1 keer per 1.400 jaar overstroomd en onder water komt te staan. Hier wordt rekening mee gehouden in het inrichtingsplan.

Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1.500 m². Er komt geen afvalwater vrij met het voorliggende plan. In het zonneveld worden geen uitlopende materialen toegepast, de ontwikkeling heeft dan ook geen negatieve invloed op de kwantiteit of kwaliteit van het oppervlaktewatersysteem in de omgeving.

5.6 Conclusie

Het plangebied is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische, archeologische en cultuurhistorische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere relevante beschermde gebieden, van significante effecten op deze gebieden is dan ook geen sprake. Het plan past binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

6 Milieuaspecten

6.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling
- Warmteontwikkeling
- Leidingen

6.2 Bodem

Met betrekking tot het aspect bodem zijn de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit van belang. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking op het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied betreft zeer jonge landbouwgrond. Nog geen 50 jaar geleden bestond het nog uit slikken en schorren. Voor de aanleg van het Schelde-Rijnkanaal is het gebied gebruikt als speciedepot. Daardoor ligt het aanzienlijk hoger dan de omgeving, ondanks een uitgevoerde ontgroning. Gelet op de lichte zavel in de ondergrond en de grondwaterstanden in het voorjaar is de bouwvoor goed te bewerken en zijn de percelen goed berijdbaar. Echter de beschikbaarheid van water vormt een knelpunt, door de lagere grondwaterstanden in het voorjaar is het gebied erg droogtegevoelig.

Doordat waarschijnlijk in de ondergrond storende kleilagen, brokken veen en bijvoorbeeld schelpen zijn achtergebleven is de grond wisselend doorlaatbaar voor water (met beperkt vochtleverend vermogen) en doorwortelbaar, waardoor het voor gewassen lastiger is te groeien. Bovendien zorgen storende lagen voor een verminderde benutting van nutriënten (chemische bodemvruchtbaarheid). Dit leidt tot een opbrengstderving van 10-30%.

Naar aanleiding hiervan is geconcludeerd dat deze landbouwgrond minder geschikt is voor agrarisch gebruik dan omliggende percelen in de gemeente Steenberg.

Het zonneveld betreft geen gevoelige functie. Het zonneveld wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen langere tijd verblijven. Hierdoor zijn gezondheidsrisico's voor mensen verwaarloosbaar.

De realisatie van een zonneveld brengt niet direct risico's m.b.t. bodemvervuiling met zich mee. Voorafgaand aan de realisatie van het zonneveld vindt een onderzoek naar de chemische bodemkwaliteit plaats. Dit zal na ontmanteling van het zonneveld weer plaatsvinden. Zo wordt nagegaan of de bodemkwaliteit niet verslechterd is.

6.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder (Wgh) staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Er worden een inkoopstation, transformatorstations en omvormers geplaatst binnen het plangebied. Het inkoopstation en de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven'. Bij een bronvermogen tot maximaal 10 MVA geldt een richtafstand voor geluid van 30 meter tot geluidsgevoelige functies.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonneveld hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonneveld. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. De onderdelen die geluid produceren zijn het inkoopstation, de transformatoren en de omvormers. De hoogste geluidsproductie daarbij is 68 dB. Deze geluid producerende onderdelen dienen conform richtlijnen uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' op ten minste 30 meter afstand van geluidsgevoelige bestemmingen (bijvoorbeeld woningen) gesitueerd te worden. De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemming ligt op circa 500 meter afstand van het plangebied. De kleinste afstand tussen de onderdelen die geluid produceren en de woning bedraagt circa 500 meter. De andere woningen liggen allemaal op meer dan 500 meter afstand van de geluidsbronnen.

De geluidsbronnen liggen hiermee op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen. Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het plangebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd. Gelet op voorgaande toelichting wordt gesteld dat er wordt voldaan aan de eisen uit de Wet geluidhinder.

6.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. Voor projecten die niet in betekende mate bijdragen (NIBM) aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een grondgebonden zonneveld. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonneveld met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanleg- en ontmantelingsfases merkbaar. In deze fases zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie of minder. De verkeersbewegingen ten behoeve van de aanleg en het gebruik van het zonneveld zijn via de NIBM tool in beeld gebracht. De resultaten zijn weergegeven in figuur 21.

Op basis van de NIBM tool wordt gesteld dat de ontwikkeling van het zonneveld niet in betekende mate bijdraagt aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Jaar van planrealisatie	2021
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	500
Aandeel vrachtverkeer	6,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,56
PM ₁₀ in µg/m ³	0,10
Grens voor "Niet In Betekende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig	

Figuur 25. NIBM rekentool voor zonneveld de Eendracht

6.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

De gemeente Steenbergen heeft in 2018 haar beleidsvisie externe veiligheid vastgesteld.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Een zonnenveld is geen beperkt kwetsbaar of kwetsbaar object of een inrichting die formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonnenveld een inrichting dat energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een hek rondom het zonnenveld. Dit hekwerk is 2 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonnenveld niet openbaar toegankelijk. Het zonnenveld kan enkel middels een afsluitbare poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het zonnenveld geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd. De ontwikkeling is uitvoerbaar op het gebied van externe veiligheid.

6.6 Veiligheidsaspecten

Bij de aanleg van een zonnenveld is het van belang dat deze goed toegankelijk is voor de hulpdiensten. Er dient voldaan te worden aan de eisen met betrekking tot de bereikbaarheid uit de 'Handreiking bereikbaarheid en bluswater'. Deze handreiking is geraadpleegd en de relevante voorwaarden zijn in de volgende twee hoofdstukken beschreven.

6.6.1 Bereikbaarheid

Om te kunnen spreken van een goede bereikbaarheid, worden in de meeste gevallen aanvullende eisen gesteld. Lokaal kan er maatwerk plaatsvinden als er bijvoorbeeld, passend op het regionaal risicoprofiel, met specifieke voertuigen (bijvoorbeeld waterwagens en schuimblusvoertuigen) wordt gewerkt. Aan de volgende aspecten moeten voorwaarden worden gesteld:

- De minimale beschikbare rijstrookbreedte kan variëren per wegkenmerk, maar dient minimaal voor 3.25 meter te worden verhard en een vrije ruimte met een breedte van 3.50 meter.
- De doorgangshoogte moet minimaal 4.20 meter zijn.
- Er dient rekening gehouden te worden met de draaicirkel van de voertuigen en de hiermee gepaarde rijcurve en sleeplijn.
- Als richtlijn voor verharding geldt een totaal gewicht van 30 ton en een asbelasting van 11,5 ton.
- Voor het dimensioneren van wegverhardingen wordt niet meer gebruik gemaakt van verkeersklassen. Bij bruggen en viaducten worden wel verkeersklassen gebruikt, in combinatie met de cijfers 30, 45, 60 (of 300, 450, 600).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Binnen het plangebied wordt geen nieuwe verharding aangelegd. Het plangebied is vanaf de omliggende wegen op de dijken goed te bereiken. Deze wegen zijn minimaal 6 meter breed en dermate sterkt dat er voertuigen met een gewicht van 30 ton en asbelasting van ten minste 11,5 ton overheen kunnen rijden. Het zonnenveld is toegankelijk via twee afsluitbare poorten, deze hebben een vrije doorgangshoogte waardoor de hulpdiensten het zonnenveld makkelijk kunnen betreden. Pure Energie zorgt ervoor dat de hulpdiensten een sleutel krijgen van de toegangspoorten, zodat het zonnenveld te allen tijde kan worden betreden door de hulpdiensten.

6.6.2 Bluswater

Naast het toepassen van zonnepanelen en -collectoren op daken van objecten zoals huizen en bedrijven, worden er ook steeds meer grootschalige zonneparken gerealiseerd. Overbelasting in één van de componenten op een zonnepark kan leiden tot brand in de panelen of in de begroeiing onder of rondom de panelen. Brand op een zonnenveld kan gepaard gaan met toxische stoffen in de rook. Een inzet van de brandweer zal zich in eerste instantie richten op redding van personen (indien aanwezig) en daarnaast op het voorkomen van uitbreiding naar de omgeving. Blussen van de installatie zelf is alleen mogelijk indien adequate maatregelen voor het spanningsloos maken van de installatie zijn getroffen.

Een kleinschalige brand kan met eigen middelen worden bestreden. Voor het voorkomen van uitbreiding is een openbare bluswatervoorziening van 1.000 liter per minuut nodig. Daarmee is een inzet met lage druk om de omgeving te beschermen mogelijk.

In voorliggend plan wordt uitgegaan van de volgende Brandscenario's:

- omvormer:
- panelen:
- natuur bermbranden.

Deze branden dienen geblust te worden met een voorziening van maximaal 60 m³/h.

Relatie tot de voorgenomen ontwikkeling

Het zonneveld zal dusdanig worden aangelegd dat het veld eenvoudig spanningloos kan worden gemaakt, zodat de hulpdiensten ongehinderd kunnen blussen. Voorliggend plan is getoetst aan de beleidsregels “bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen”. Het bluswater is op grote afstand aanwezig ruim 1900 m. Dit houdt in dat branden met een Basisbrandweer eenheid geblust kunnen worden met de inhoud van de tank. Dit is echter een beperkte hoeveelheid. Er is gekeken naar de dichtstbijzijnde brandkranen in en rondom het plangebied. Gesteld wordt dat binnen het plangebied geen brandkranen aanwezig zijn. De dichtstbijzijnde kranen zijn gesitueerd bij de Zeelandweg nr 2 en Groeneweg 4.

Zonnevelden zijn niet opgenomen in de beleidsregels. In overleg met de brandweer is daarom besloten een hoeveelheid van 60 m³/h op maximaal 200 m afstand van de omvormers aan te houden. Dit kan gerealiseerd worden door een aanvraag te doen bij het waterleidingbedrijf maar gelet op de afwezigheid van woningen binnen een straal van 200 meter is het niet rendabel en ook niet verantwoord gelet op de hygiëne eisen van het drinkwater.

De brandweer adviseert om, gelet op de grote afstand tot bluswatervoorzieningen, een geboorde put aan te leggen bij de ingang van het zonneveld. Om het bluswater beschikbaar te hebben op de vrije doorgang van oost naar west is raadzaam de put bij de noord oost poort te plaatsen. De opstelplaats in de nabijheid hiervan en de droge blusleiding kan op de vrije doorgang van Oost naar West worden aangebracht.

Door de aanleg van de put is er in elk geval voldoende bluswater aanwezig in het plangebied. Echter is lengte van de slangen onvoldoende om het hele plangebied te bestrijden. Daarom adviseert de brandweer om naast de geboorde put ook een droge blusleiding aan te leggen door het plangebied. De basisbrandweer kan dan een slang gebruiken om de droge blusleiding te voeden met water en de overige blusslangen aan te sluiten op de droge blusleiding. Hierdoor kan het hele plangebied bestreden worden.

De brandweer stelt dat de geboorde put aangelegd dient te worden bij de ingang van het zonneveld. De put dient een capaciteit van 90 m³/h te hebben. Nabij de put dient een opstelplaats te worden aangelegd met een oppervlak van 15 x 20 meter. De opstelplaats dient zodanig te zijn aangelegd dat een 2^e voertuig de Basisbrandweereenheid kan passeren. Bij grotere branden wordt rekening gehouden met een inzet van meerdere voertuigen, waterwag en groot water transport.

6.7 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de omgeving van het plangebied liggen enkele milieugevoelige functies. Dit betreffen agrarische bedrijfswoningen en enkele burgerwoningen. De dichtstbijzijnde woning ligt op circa 500 meter afstand van het zonneveld.

Binnen het plangebied worden een inkoopstation en transformatorstations gerealiseerd, met een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA. De omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van 100 kW per stuk. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Hiervoor geldt 'milieucategorie 2'. De overige onderdelen van het zonneveld veroorzaken geen significante geur-, geluids-, en/of stofoverlast en er is geen sprake van gevaar. Voor het plangebied en de directe omgeving geldt het gebiedstype 'rustig buitengebied'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen, voor het aspect gevaar 10 meter en voor de aspecten geur en stof 0 meter. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met gevoelige functies (grootste afstand). Het inkoopstation en de transformatorstations worden op een veel grotere afstand van bestaande (bedrijfs)woningen gesitueerd. De dichtstbijzijnde (bedrijfs)woning ligt op circa 500 meter afstand. Ditzelfde geldt voor de omvormers. Met betrekking tot geluid, gevaar, geur en stof blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig. Anderzijds betreft een zonneveld geen gevoelige functie. Een zonneveld hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

6.8 Verkeer en parkeren

In de voorgenomen ontwikkeling worden de agrarische gronden, tijdelijk, in gebruik genomen als zonneveld. Een dergelijke ontwikkeling heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonneveld wordt niet openbaar toegankelijk. Het zonneveld kan op een veilige manier worden ontsloten via de wegen op de omliggende dijken.

6.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze geeft aan of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een MER gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een tijdelijke functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. Voor landinrichtingsprojecten (D9), geldt een grenswaarde van 125 hectare. Voorliggend project is gericht op de opwekking van duurzame energie en daarmee niet helemaal gelijk aan een landinrichtingsproject. Landinrichtingsprojecten vinden hun basis hoofdzakelijk in de ruilverkavelingsprojecten. Het project blijft met een omvang van circa 51 hectare ruim onder de drempel. Daarnaast geldt dat voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie (D22.1) bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, een drempelwaarde van een vermogen van 200 megawatt (thermisch) of meer (voor een elektriciteitscentrale) en, indien het een wijziging of uitbreiding betreft:

- 1°. het vermogen met 20% of meer toeneemt, of;
- 2°. de inzet van een andere brandstof tot doel heeft.

Het voorliggende project betreft een zonneveld met ruim minder opgewekt vermogen, en er wordt geen stoom en warm water geproduceerd. Verder geldt voor de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterrein (D11.2) een drempelwaarde in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

- 1°. een oppervlakte van 100 hectare of meer,
- 2°. een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of
- 3°. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggend plan maakt een functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet expliciet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het project valt niet onder categorie D22.1. Daarvan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het zonneveld wekt alleen energie op. Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en het zonneveld een relatief beperkt oppervlak beslaat. Voor de volledigheid wordt ook verwezen naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

Een zonneveld van deze omvang kan echter wel als landinrichtingsproject (D9) worden gezien. Hiertoe is een vormvrije m.e.r. beoordeling opgesteld. Deze beoordeling, inclusief het besluit, is als bijlage bij de omgevingsvergunning toegevoegd. Hierna volgen de conclusies.

Tijdens de aanlegfase, en tijdens de ontmantelingsfase, zal er kortdurend overlast en hinder kunnen worden ervaren, zonder dat dit resulteert in lange termijn effecten dan wel schade. Het zonneveld wordt overigens aangelegd met respect voor de bodem (die landbouwkundig van mindere kwaliteit blijkt) en door de open cultuur is ook hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische, archeologische en cultuurhistorische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere relevante beschermde gebieden. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu. Op basis van de voorgaande beoordelingen is vastgesteld dat de activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Dit betekent dat geen milieueffectrapport hoeft te worden opgesteld.

6.10 Lichtreflectie

Schittering van zonnepanelen kan het geval zijn bij polykristallijne zonnepanelen. Het zonlicht dat op de panelen valt wordt voor een groot deel door de panelen zelf opgenomen. Wanneer er sprake is van schittering dan komt dit vooral voor in de ochtend. Daarbij is de doorlooptijd van de schittering vaak maar van korte duur. Bij bijvoorbeeld wegen kan deze schittering hinderlijk zijn voor automobilisten en op het Schelde Rijnkanaal voor scheepsvaart (beroepsvaart), maar in veel gevallen valt het zonneveld niet binnen het perifere gezichtsveld van de automobilist waardoor de hinder gering is. Daarnaast is het achtergrondlicht van de zon feller dan de het licht van de reflectie van het zonnepaneel, waardoor de hinder van de schittering doorgaans niet of nauwelijks ervaren wordt.

Om eventuele schittering te voorkomen maakt Pure Energie gebruik van zonnepanelen waarbij er geen weerkaatsing is van het zonlicht. Ook worden speciale coatings toegepast om schittering tegen te gaan.

6.11 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgsprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonneveld, door de afstand van een zonneveld tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations.

Zowel de omvormers als de transformatoren liggen op circa 500 meter vanaf de dichtstbijzijnde woning (Zeddamseweg 10). De andere woningen liggen allemaal op meer dan 500 meter afstand. Dit is ruimschoots meer dan de afstand van 500 meter, daarom wordt gesteld dat de elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt voor omwonenden.

6.12 Warmteontwikkeling

Recente (2013) studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonnevelden sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonnevelden. Direct rondom zonnevelden zijn eventuele temperatuurverschillen deels, danwel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van het zonneveld, door de komst van dit zonneveld. Daarbij komt dat er in dit specifieke plan is gekozen voor een opstelling, met begroeiing tussen de panelen. Ook wordt er in en om het zonneveld relatief veel beplanting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden.

6.13 Leidingen

Ten behoeve van het plan dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van ondergrondse kabels en planologisch relevante leidingen. In hoofdstuk 6.5 is gekeken naar de planologisch relevante leidingen, hieruit blijkt dat de gasleiding ten zuiden van het plangebied geen belemmering vormt voor de ontwikkeling.

Daarnaast is er een Klikmelding uitgevoerd. Via een Klikmelding wordt in beeld gebracht welke andere kabels en leidingen (planologisch niet relevant) er in het gebied aanwezig zijn. Op basis van de uitgevoerde melding wordt gesteld dat de overige kabels en leidingen niet door het plangebied lopen.

6.14 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

7 Uitvoerbaarheid

7.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

7.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

7.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.3.1 Omgevingsproces en financiële participatie

In hoofdstuk 3 is ingegaan op het omgevingsproces en financiële participatie. Als lid van Holland Solar hanteert Pure Energie bij elk project dat ze ontwikkelen de algemene gedragscode. Deze gedragscode bestaat uit de volgende 3 principes:

- zonnevelden worden altijd ontwikkeld in samenwerking met de omgeving. Eisen en wensen m.b.t. locatie, inpassing en deelnemende partijen worden in dit verband vanaf de eerste gesprekken meegenomen.
- de tweede leidraad is dat de ontwikkeling altijd een meerwaarde moet opleveren, dus mooie gebieden niet aantasten, de projecten goed vormgeven, de ontwikkeling is niet lelijk en het levert werk op.
- als laatste geldt dat pv-projecten in principe eindig zijn. Het zijn geen woonwijken of snelwegen; het is tijdelijk landgebruik. Wanneer ze worden ontmanteld, mag er geen enkel zichtbaar of onzichtbaar spoor worden achtergelaten.

Gesteld wordt dat Pure Energie een zorgvuldig omgevingsproces heeft doorlopen en goede mogelijkheden biedt voor financiële participatie in de vorm van een Omgevingsfonds en Lokaal eigenaarschap. Voor een toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

7.3.2 Vooroverleg

Er wordt vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, gevoerd met de provincie Noord-Brabant, Enexis, Rijkswaterstaat, Waterschap Brabantse Delta en met de Veiligheidsregio.

7.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning heeft, met bijbehorende stukken, voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegen (vanaf maandag 21 september 2020). Gedurende deze periode heeft een ieder de mogelijkheid gekregen een zienswijze in te dienen. Hier is geen gebruik van gemaakt.

7.4 Economische uitvoerbaarheid

Pure Energie heeft met de grondeigenaar een grondovereenkomst afgesloten betreffende de uitvoering van het project. Het zonnenveld wordt aangesloten op verdeelstation bij Bergen op Zoom en heeft hierover afspraken met de netbeheerder. Daarnaast beschikt Pure Energie over voldoende financieringsmogelijkheden voor de realisatie van het zonnenveld. Wanneer de omgevingsvergunning is ontvangen, wordt SDE++ subsidie aangevraagd.

De gemeente sluit met Pure Energie een anterieure overeenkomst, waarin het kostenverhaal is geregeld. Hierdoor is het kostenverhaal voor de gemeente volledig verzekerd. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

7.5 Crisis- en herstelwet

Crisis- en herstelwet: artikel 1.1, eerste lid geeft aan dat Afdeling 2 (Voorbereiding procedures, Beperking beroepsrecht, Beroep en hoger beroep) van toepassing is op:

alle besluiten die krachtens enig wettelijk voorschrift zijn vereist voor de ontwikkeling of verwezenlijking van de in bijlage I bij deze wet bedoelde categorieën ruimtelijke en infrastructurele projecten dan wel voor de in bijlage II bij deze wet bedoelde ruimtelijke en infrastructurele projecten.

Bijlage I. Categorieën ruimtelijke en infrastructurele projecten als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid

1. duurzame energie

Aanleg of uitbreiding van productie-installaties ten behoeve van de productie van biogas, biomassa, getijdenenergie, golfenergie, hernieuwbare elektriciteit, hernieuwbaar gas of hernieuwbare warmte met behulp van aardwarmte, omgevingswarmte, osmose, rioolwaterzuiveringsgas, stortgas, waterkracht en zonne-energie

De Crisis- en herstelwet is altijd van toepassing op de verlening van een omgevingsvergunning voor een zonnepark. Dit betekent dat de gronden van beroep niet later aangevuld kunnen worden maar direct in het beroepsschrift moeten worden opgenomen.

7.6 Conclusie

Uit de voorliggende ruimtelijke onderbouwing blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

